

PRAKTIKPLADSUDFORDRINGEN

– EFTERSPØRGSEL OG UDBUD AF PRAKTIKPLADSER

CEFA

VI FREMMER VIDEN

Redaktion:

Karina Fredenslund Ramsløv, konsulent, DEA
og Morten Anthonen, projektassistent, DEA

Udgiver: DEA

Tryk: Best-Buy-Broker A/S

Dato for udgivelse: November 2014

Design: Finn Wergel Dahlgren
og Jacob Birch

ISBN: 978-87-90772-83-3

INDHOLD

4	Forord
6	Sammenfatning
6	Om undersøgelsen
8	Konklusioner
10	Hvad er praktikpladsudfordringen?
14	Rapportens centrale begreber
20	DEL 1 – Praktikpladsudfordringen: Forholdet mellem efterspørgsel og udbud
20	Praktikpladsudfordringen fra 2006 til 2010
23	Praktikpladsudfordringen geografisk fordelt
26	Praktikpladspotentialet på erhvervsuddannelsernes indgange
32	DEL 2 – Hvorfor mangler elever fortsat praktikplads?
32	Vil virksomhederne hellere have ældre elever med studenterhue og kørekort?
37	Er eleverne for dårlige?
40	Kan det betale sig at have elever?
42	Er det for ressourcekrævende for virksomhederne at have elever?
44	DEL 3 – Hvad kunne give flere praktikpladser?
45	Fleksibel vekseluddannelse kunne give flere praktikpladser
46	Økonomi
47	Andre tiltag for flere praktikpladser
50	Data og metode
50	Registerundersøgelsen
52	Spørgeskemaundersøgelsen
54	Litteratur
56	Bilag

FORORD

Erhvervsuddannelsernes fundament er vekseluddannelse – praktisk læring i en virksomhed og teori på skolebænken. Sådan har vi i Danmark en lang tradition for at uddanne faglærte til arbejdsmarkedet. I februar 2014 søgte 12.339 erhvervsskoleelever efter en praktikplads. Det er 14 procent af alle erhvervsskoleelever.

Når eleverne¹ ikke kan få en uddannelsesaftale med en virksomhed, kan de fleste færdiggøre deres uddannelse i skolepraktik. I februar 2014 var 6.667 erhvervsskoleelever i skolepraktik. Skolepraktikken kan være et fint supplement til praktikken i virksomhederne. Men skolepraktikken udfordrer vekseluddannelsesprincippet. Hvis vi forsat ønsker erhvervsuddannelser som vekseluddannelser, må skolepraktikken ikke blive mere end et supplement til oplæring i virksomheden.

Virksomhederne er også udfordret, når det gælder praktikpladser. Inden for visse brancher fx industrien mangler virksomhederne elever. Det gælder fx i plastindustrien, som derfor har introduceret en praktikpladsgaranti. Hvis den unge vil uddannelsen, så garanterer de en læreplads.

Praktikpladsudfordringen er ikke kun et spørgsmål om, hvor mange praktikpladser eleverne efterspørger og hvor mange elever virksomhederne mangler. Fremskrivninger viser, at vi risikerer at mangle op mod 32.000 faglærte i 2020 (AE, 2013). Frygten for ikke at få en praktikplads må ikke holde potentielle faglærte fra erhvervsuddannelserne. Derfor er der behov for, at flere elever får en praktikplads, og flere virksomheder

får elever, så der kan uddannes faglærte nok til fremtidens arbejdsmarked.

Dette behov kalder på et større kendskab til praktikpladsudfordringen end de tal for praktikpladssøgende elever, som hver måned offentliggøres af Undervisningsministeriet. Derfor introducerer vi i denne rapport et nyt mål for praktikpladsudfordringen. Vi kalder det praktikpladspotentialet, og det udtrykker antallet af potentielle praktikpladser til hver praktikpladssøgende elev. Målet er ikke absolut, men skal bruges relativt til at kortlægge inden for hvilke brancher eller geografiske områder praktikpladsudfordringen er størst.

Praktikpladsudfordringen er ikke løst, når antallet af praktikpladssøgende matcher udbuddet af praktikpladser. Hver uddannelsesaftale om en praktikplads er et ansættelsesforhold, som både elev og virksomhed skal se en gevinst i at indgå. Derfor supplerer vi viden om praktikpladspotentialet med virksomhedernes oplevelser med og forventninger til eleverne og deres overvejelser ved ansættelsen af den seneste elev. Vi tester de hypoteser, som ofte fremhæves om virksomhedernes reservation ved at tage elever, fx at virksomhederne hellere vil have elever med kørekort eller studentereksamen, og at de mener, at elevernes kvalifikationer er for ringe.

Endelig spørger vi også virksomhederne, hvad der kunne få dem til at tage flere elever. Kan en vekslen mellem skole og praktik, som de har det i Østrig og Schweiz gøre en forskel? Her er eleverne på skolebænken en til to dage om ugen

¹ I denne rapport skriver vi kun elever, selv om betegnelsen lærlinge inden for nogle brancher vil være oftere anvendt.

og de resterende dage i en virksomhed. Eller vil en lavere løn til eleverne få virksomhederne til at tage flere praktikpladser?

Praktikpladsudfordringens omfang, varighed og nuancer gør en åben debat om hvilke initiativer, som kan afhjælpe problemet, nødvendig. Vi ser frem til denne debat!

A stylized, handwritten signature in black ink, consisting of a large initial 'S' followed by a cursive 'tina Vrang Elias'.

Stina Vrang Elias
Adm. direktør, DEA

SAMMENFATNING

OM UNDERSØGELSEN

Undersøgelsen kombinerer registerdata fra Danmarks Statistik med virksomhedernes svar i en spørgeskemaundersøgelse.

Vi opererer med i alt tre typer virksomheder, se boks. Der er de praktikaktive virksomheder, der enten har eller inden for de seneste to år har haft en eller flere elever ansat. De godkendte virksomheder, som er godkendte til at have elever, men som ikke har haft en elev ansat inden for de seneste to år. Og de ikke-godkendte virksomheder,

der ikke er godkendte til at have elever. Den sidste gruppe indgår i spørgeskemaundersøgelsen, men deres besvarelser indgår ikke i afrapporteringen.

I registeranalysen indgår samtlige praktikpladssøgende elever i november 2010 og alle praktikaktive virksomheder i Danmark. I spørgeskemaundersøgelsen indgår svar fra i alt 1.634 virksomheder – både praktikaktive virksomheder og virksomheder, der ikke har haft elever inden for de seneste to år.

Kategorisering af virksomheder

Praktikaktive virksomheder	Virksomheder, der er godkendte til at have elever og som har eller har haft en elev inden for de seneste to år (i perioden januar 2012 til og med december 2013)
Godkendte virksomheder	Virksomheder, der er godkendte, men ikke har haft en elev inden for de seneste to år
Ikke-godkendte virksomheder	Virksomheder, der ikke er godkendte til at have elever

I den første del af analysen ser vi alene på strukturelle forhold: Hvor mange elever mangler en praktikplads og hvor mange elever kan de praktikaktive virksomheder forventes at ansætte?

Vi definerer efterspørgslen på praktikpladser som antallet af elever, der har færdiggjort grundforløbet og efterfølgende er praktikpladssøgende eller i skolepraktik. Udbuddet af praktikpladser indkredser vi gennem antallet af praktikaktive virksomheder uden elever og det potentielle antal praktikpladser givet ved produktet af praktikaktive virksomheder uden

elever og antallet af elever, hver virksomhed med elever, har. Se boks.

Med den viden om efterspørgslen på praktikpladser og udbuddet heraf beregner vi praktikpladspotentialet som antallet af potentielle praktikpladser til hver praktikpladssøgende elev.

Vi kender kun elevernes alder, bopæl og evt. anden tidligere ungdomsuddannelse. Det betyder, at vi ikke har viden om deres faglige forudsætninger fra folkeskolen, deres etnicitet eller øvrige oplysninger om deres baggrund. Derfor kan undersø-

Rapportens centrale begreber

Efterspørgslen på praktikpladser	Praktikpladssøgende elever – Elever der har færdiggjort grundforløbet og enten er praktikpladssøgende eller i gang med skolepraktik og fortsat søger praktikplads.
Udbuddet af praktikpladser	Praktikaktive virksomheder uden elever – Virksomheder, der har eller inden for de seneste to år har haft en eller flere elever, betegnes som praktikaktive. Dem, som ikke har ansat elever pt. forventes at kunne gøre det. Potentielle praktikpladser – Antallet af praktikaktive virksomheder uden elever gange det gennemsnitlige antal elever i virksomheder med elever.
Praktikpladsudfordringen	Udtrykker forholdet mellem praktikpladssøgende elever og antallet af potentielle praktikpladser. Jo højere værdi, jo større er praktikpladspotentialet og muligheden for at få en praktikplads. Jo lavere værdi, jo større er praktikpladsudfordringen.

gelsen ikke sige noget om, at dårlige resultater i folkeskolen, etnicitet eller andre forhold har betydning for elevernes manglende praktikplads.

Praktikpladsudfordringen handler ikke bare om at få antallet af praktikpladssøgende elever til at gå op med antallet af virksomheder, der mangler elever. Det er mange gange en udfordring at få elev og virksomhed til at mødes: For eleverne kan det være en stor overvindelse at henvende sig til en virksomhed, og for virksomhederne kan det være vanskeligt at overskue deres muligheder i forhold til at ansætte en elev. Og skabes kontakten mellem elev og virksomhed, så er det heller ikke givet, at det afføder en praktikplads. En uddannelsesaftale mellem en elev og en virksomhed er et ansættelsesforhold, hvor begge parter skal have lyst til og kunne se muligheder i at indgå aftalen. Derfor har vi spurgt virksomhederne til deres oplevelser med elever og overvejelser i ansættelsen af den seneste elev.

Den andel del af undersøgelsen fokuserer på virksomhedernes oplevelser med eleverne. Datagrundlaget er dels registerundersøgelsen

fra første del, dels en spørgeskemaundersøgelse blandt 1.634 virksomheder. Med afsæt i debatten om elevernes kompetencer og virksomhedernes præferencer har vi afdækket, om følgende er afgørende for virksomhedernes brug af elever:

- Vil virksomhederne hellere have ældre elever med studenterhue og kørekort?
- Er eleverne for dårlige?
- Kan det betale sig at have elever?
- Er det for ressourcekrævende for virksomhederne at have elever?

Undersøgelsens sidste del handler om, hvad der kan give flere praktikpladser. I spørgeskemaet har vi også spurgt virksomhederne, om de ville ansætte flere elever, såfremt visse forhold var anderledes end i dag. Det drejer sig især om forhold vedrørende vekselluddannelse og aflønning af elever. Der er altså ikke tale om en udtømmende liste af alle mulige initiativer for at forbedre praktikpladssituationen.

Efter undersøgelsens tre dele præsenteres metode og data nærmere.

KONKLUSIONER

Lettere at få praktikplads i 2010 end i 2006

Praktikpladspotentialet var højere i 2010 end i 2006. I 2006 var der i gennemsnit 3,3 potentielle praktikpladser til hver praktikplads-søgende elev, mens der var 4,7 potentielle praktikpladser i 2010.

Under højkonjunkturen i 2007 og 2008 var praktikpladspotentialet højere endnu, henholdsvis 6,0 og 6,8. Dengang var det altså relativt let at få en praktikplads. Praktikpladspotentialet faldt markant fra 2008 til 2009 – til 3,9 og er altså steget en smule frem til 2010.

Næsten en tredjedel af alle praktikaktive virksomheder vil gerne ansætte flere elever

Spørgeskemaundersøgelsen blandt virksomhederne viser, at 32 procent af de praktikaktive virksomheder gerne vil ansætte flere elever. Hvor mange elever, virksomhederne kan være interesseret i at ansætte, ved vi ikke.

I februar 2014 var der ca. 28.000 praktikaktive virksomheder i Danmark, mens 12.339 elever søgte efter en praktikplads. Hvis 32 procent af de 28.000 virksomheder ansatte bare én elev hver, ville der være praktikpladser til 9.000 flere erhvervsskoleelever.

En udfordring at finde kvalificerede elever

Mange af de virksomheder, der gerne vil ansætte flere elever, svarer, at de har problemer med at finde kvalificerede elever. 30 procent af virksomhederne kan ikke finde elever, som er fagligt kvalificerede. Og 20 procent af virksomhederne, der gerne vil ansætte flere elever, har svært ved at finde elever, som kan passe et arbejde, møde til tiden etc.

Om det er virksomhedernes krav, der er for høje, eller elevernes kompetencer, som er for ringe, er vanskeligt at afgøre. Men der er et misforhold mellem, hvad nogle virksomheder forventer af de unge, og hvad de unge kan levere.

Praktikpladsudfordringen er mindst i Syddjylland og på Bornholm

I Syddjylland og på Bornholm har de praktikplads-søgende elever flest potentielle praktikpladser at vælge i mellem. Det gør praktikpladspotentialet størst her.

Antallet af potentielle praktikpladser er ellers højest i Midtjylland og i Københavnsområdet, men fordi antallet af praktikplads-søgende elever også er højt i disse dele af landet, er praktikpladspotentialet lavere her end i Syddjylland og på Bornholm.

Det er eleverne på Fyn og det øvrige Sjælland, som har sværest ved at finde praktikplads.

Svært at finde praktikpladser for eleverne fra indgangene Medieproduktion og Bil, fly og andre transportmidler

Praktikpladsudfordringen varierer betydeligt mellem de forskellige indgange til erhvervsuddannelserne. Det er inden for indgangene Medieproduktion og Bil, fly og andre transportmidler, at eleverne har sværest ved at finde praktikpladser.

Eleverne på Bygnings- og brugerservice, Dyr, planter og natur samt Merkantil har til gengæld relativt let ved at finde praktikpladser.

Praktikpladsproblemet er de unges problem

Efterspørgslen på praktikpladser er størst blandt de yngste erhvervsskoleelever. I gennemsnit søger 16 pct. af alle erhvervsskoleelever praktikplads. Men blandt de unge under 18 år søger 29 pct. efter en praktikplads.

For hver fjerde virksomhed var elevens alder afgørende, da de ansatte den seneste elev. Mens alder for næsten halvdelen af virksomhederne ikke havde betydning for ansættelsen af den seneste elev. Det er særligt i de mindre virksomheder med højst 25 ansatte, at alder har indflydelse på ansættelsen. 34 pct. af de mindre virksomheder har svaret, at elevens alder var afgørende, da de ansatte den seneste elev.

For nogle virksomheder er det afgørende at få en ung elev, mens de fleste virksomheder, der lægger vægt på elevernes alder, foretrækker elever over 20 år.

Ressourcekrævende at have elever

Ca. 40 procent af de virksomheder, som ikke ønsker at ansætte flere elever i den kommende tid, oplever, at de ikke har tid til at tage flere elever. Dog er næsten lige så mange uenige heri.

Hver tiende praktikaktive virksomhed mener, det er for administrativt besværligt at have elever. Administrative udfordringer holder hver tiende praktikaktive virksomhed fra at ansætte flere elever. Blandt de praktikpladsgodkendte virksomheder, der ikke har haft elever inden for de seneste to år, er der 28 procent, som angiver administrativt besvær som årsag til ikke at ansætte flere elever.

En lavere løn og mere fleksibilitet vil give flere praktikpladser

I spørgeskemaundersøgelsen har vi spurgt virksomhederne om ændringer af vekseluddannelsesprincippet, aflønningen af elever og andre mindre indgribende forhold kunne få dem til at ansætte flere elever.

Af de foreslåede initiativer for at gøre det mere attraktivt at ansætte flere elever, er der ikke ét, som appellerer til flertallet af virksomheder. Men da der i alt findes ca. 28.000 praktikaktive virksomheder i februar 2014, betyder det, at initiativer, som bare tilgodeser en mindre del af de praktikaktive virksomheder, kan udløse praktikpladser til en stor del af de praktikpladssøgende. Eksempelvis ville 21 procent af de praktikaktive virksomheder ansætte flere elever, hvis det var muligt at indrette vekslen mellem skole- og praktikperioder mere fleksibelt, så eleverne fx gik i skole én dag og ugen og var i virksomheden de resterende fire dage om ugen. Hvis de 21 procent af virksomhederne alle ansatte bare én elev mere, ville det betyde ca. 5.700 flere praktikpladser.

HVAD ER PRAKTIKPLADSUDFORDRINGEN?

I februar 2014 er 14 procent af erhvervsskoleeleverne, der har afsluttet deres grundforløb på jagt efter en praktikplads i en virksomhed (UNI•C). Ca. halvdelen af de praktikpladssøgende er i skolepraktik, mens de øvrige venter på en praktikplads, så de kan færdiggøre deres uddannelse. Skolepraktikken kan være et fint supplement til praktik i en virksomhed, men undersøgelser viser, at de faglærte uddannet i skolepraktik har sværere ved at finde fodfæste på arbejdsmarkedet (DEA, 2013a). Desuden er der en lang og stolt tradition for at udlære faglærte i virksomhederne, som hviler på en antagelse om, at praktik i en virksomhed giver en særlig praktisk læring og forståelse af både faget og arbejdslivet, som det er værd at værne om.

Der er behov for at flere får en erhvervsuddannelse. Men udsigten til ikke at få en praktikplads lokker ikke de unge til erhvervsuddannelserne. Derfor er det nødvendigt at gøre noget ved praktikpladsudfordringen.

Praktikpladsmanglens omfang er jævnligt til debat, og definitionen heraf er ikke entydig, jf. boksen nedenfor. I februar 2014 var 87.761 elever enten i gang med deres hovedforløb eller havde muligheden herfor gennem skolepraktik. Kun 750 havde ikke muligheden for at afslutte deres erhvervsuddannelse i enten en virksomhed eller i skolepraktik. Det er under én procent af alle erhvervsskoleelever.

Hvis færre end én procent er berørt af praktikpladsmanglen, er der så overhovedet et problem?

Elevernes udfordringer

For at betragte praktikpladsmanglen som bare 750 er det en forudsætning, at alle dem, som ikke kan få en uddannelsesaftale med en virksomhed i stedet vælger skolepraktik. I skolepraktik skal eleverne opfylde de såkaldte EMMA-kriterier: Eleverne skal være fagligt Egnede, geografisk Mobile, fagligt Mobile og Aktivt praktikpladssøgende. Det betyder, at eleverne i skolepraktik skal opsøge og acceptere en praktikplads i hele Danmark – og at eleverne skal være fleksible i deres uddannelsesvalg og acceptere en praktikplads inden for en anden uddannelse end den primært ønskede, hvis grundforløbet i øvrigt giver adgang hertil (UVM, 2012).

Kravet om geografisk mobilitet betyder, at eleverne kan risikere at skulle flytte til den anden ende af landet, og det gælder uanset elevens alder, eller om vedkommende har etableret sig med familie og børn. Kravet om at være fagligt mobil betyder, at en elev, som har gennemført et grundforløb inden for indgangen Bygge og anlæg med ønsket om at blive tømrer kan blive tvunget til at færdiggøre sin erhvervsuddannelse som murer i stedet.

Foruden at EMMA-kriterierne kan være svære at forene med faglige drømme og ønsker til geografisk placering, så er skolepraktikken også mindre attraktiv pga. en lavere økonomisk honorering og udsigten til en sværere start på arbejdslivet. Elever i lære starter typisk med en løn på mellem 8.600 kr. til 10.000 kr. om måneden – og stiger år for år. Elever i skolepraktik får ca. 2.500 kr. om måneden, hvis de er under 18 år og ca. 6.000 kr. om måneden, hvis de er over 18 år (Uddannelsesguiden, 2013). Under skolepraktik er det ikke muligt at supplere løngodtgørelsen med et SU-

Definition af praktikpladsudfordringen

UNI•Cs officielle definition af manglen på praktikpladser ændrede sig ved årsskiftet 2012/2013. Frem til januar 2013 var de praktikpladssøgende afgrænset som dem, der efter grundforløbet søgte praktikplads, hvad enten de var i skolepraktik eller ej. Fra januar 2013 var alene dem, som efter grundforløbet søgte praktikplads – og ikke var i gang med hovedforløbet (fx i skolepraktik) – praktikpladssøgende (UNI•C, 2013).

Mere end 12.000? Dem som søger en praktikplads

Hver måned offentliggør UNI•C tal for, hvor mange erhvervsskoleelever, som ikke er i gang med deres hovedforløb og søger praktikplads. I februar 2014 søgte 5.672 elever en praktikplads. Dertil kommer elever i skolepraktik, som fortsat skal søge praktikplads i en virksomhed, mens de er i skolepraktik. I februar 2014 var der 6.667 elever i skolepraktik. I alt søgte mere end 12.000 erhvervsskoleelever efter en virksomhed at komme i praktik i i februar 2014.

Ca. 5.000? Dem som ikke er i gang med deres hovedforløb

Af de 12.000 elever, som søger en praktikplads, er knap 6.700 i skolepraktik og dermed i gang med deres hovedforløb og har muligheden for at gøre deres uddannelse

færdig i skolepraktik. De søgende elever i skolepraktik mangler altså ikke en praktikplads for at kunne færdiggøre deres uddannelse. Og derfor er antallet af praktikpladssøgende elever i skolepraktik ikke et udtryk for, hvor mange praktikpladser, der mangler for, at erhvervsskoleelever kan færdiggøre deres uddannelse. Hvis eleverne i skolepraktik ikke tælles med, stod ca. 5.000 elever uden praktikplads i februar 2014.

Eller bare 750?

Skolepraktik er en mulighed på 46 erhvervsuddannelser. Det er under halvdelen af alle erhvervsuddannelser, men skolepraktik udbydes på mange af de store uddannelser, og derfor var der i februar 2014 kun 750 elever, der ikke havde mulighed for at gennemføre deres uddannelse i skolepraktik. Hvis praktikpladsudfordringen alene ses som en udfordring for dem, der ikke har mulighed for at færdiggøre deres uddannelse uden en praktikplads i en virksomhed, så er bare 750 elever berørt af praktikpladsudfordringen.

lån. I skoleperioderne kan SU'en godt suppleres med SU-lån. Beskæftigelsesgraden for nyuddannede faglærte var i 2010 78 procent for dem, der havde været i praktik i en virksomhed, og 53 procent for eleverne, der havde været i skolepraktik (DEA, 2013a). Det faglige udbytte er dog nogenlunde ens, hvad enten eleverne har været i skolepraktik eller i praktik i en virksomhed. Der er kun en ganske lille forskel i mellem deres karakterer i de afsluttende forløb (EVA, 2012).

Virksomhedernes udfordringer

Manglen på praktikpladser er ikke kun en udfordring for de elever, som lige nu ikke kan finde

en praktikplads. Den er også en udfordring for fremtidens arbejdsmarked. I dag fylder praktikpladsudfordringen meget i mediernes, politikernes, forældrenes og de unges bevidsthed. Og snakken herom får erhvervsuddannelserne til at lyde som en usikker uddannelsesvej for de unge, hvor man ikke kan være sikker på at kunne gøre sin uddannelse færdig.

Fremtidens arbejdsmarked får, og nutidens arbejdsmarked har, brug for faglært arbejdskraft. Det kræver praktikpladser – og praktikpladser nok til at kunne tiltrække tilstrækkeligt mange og dygtige unge.

Praktikpladsudfordringen handler ikke kun om elever, der ikke kan finde en praktikplads. Der er også virksomheder, som har svært ved at besætte ledige elevstillinger. De må enten hyre mere kvalificeret og dyrere arbejdskraft – eller undlade at besætte stillingerne. Region Hovedstaden har for nylig kortlagt omfanget af ubesatte og latente praktikpladser gennem en spørgeskemaundersøgelse blandt virksomheder, der tager elever. Her fandt de, at der blandt virksomhederne i hovedstadsområdet er 9 procent af virksomhederne, der ikke kan finde elever til deres opslåede praktikpladser – og yderligere 2 procent, som i forventningen om, at de ikke vil få kvalificerede ansøgere i løbet af de seneste to år har undladt at opslå elevstillinger (Region Hovedstaden, 2014).

I Danmark har vi en lang tradition for vekseluddannelse i erhvervsuddannelserne. Den praktiske og teoretiske læring i det duale system styrker elevernes transaktionsevne – lærer dem at omsætte teori til praksis og vice versa. Desuden giver praktik i en virksomhed eleverne erfaring i at begå sig på en arbejdsplads og stifte bekendtskab med de normer, som gør sig gældende her. Derfor kan vi ikke anskue praktikpladsudfordringen som et problem alene for ca. 750 erhvervsskoleelever, der ikke kan gennemføre deres uddannelse i skolepraktik.

Nærværende undersøgelse behandler den ene side af praktikpladsudfordringen: Udfordringen med at matche elevernes efterspørgsel efter praktikpladser med virksomhedernes udbud heraf. Virksomhedernes udfordringer med at besætte praktikpladser er uden for undersøgelsens fokus.

RAPPORTENS CENTRALE BEGREBER

I rapporten benyttes en række begreber, som kræver en nærmere introduktion. Vi definerer efterspørgslen på praktikpladser som antallet af elever, der har færdiggjort grundforløbet og efterfølgende er praktikpladssøgende eller i skolepraktik. Udbuddet af praktikpladser indkredser vi gennem antallet af praktikaktive virksomheder uden elever og det potentielle antal praktikplad-

ser givet ved produktet af praktikaktive virksomheder uden elever og antallet af elever, hver virksomhed med elever, har. Se boks.

Med den viden om efterspørgslen på praktikpladser og udbuddet heraf beregner vi praktikpladspotentialet som antallet af potentielle praktikpladser til hver praktikpladssøgende elev.

Rapportens centrale begreber

Efterspørgslen på praktikpladser	Praktikpladssøgende elever – Elever der har færdiggjort grundforløbet og enten er praktikpladssøgende eller i gang med skolepraktik og fortsat søger praktikplads.
Udbuddet af praktikpladser	Praktikaktive virksomheder uden elever – Virksomheder, der har eller inden for de seneste to år har haft en eller flere elever, betegnes som praktikaktive. Dem, som ikke har ansat elever pt. forventes at kunne gøre det. Potentielle praktikpladser – Antallet af praktikaktive virksomheder uden elever gange det gennemsnitlige antal elever i virksomheder med elever.
Praktikpladsudfordringen	Udtrykker forholdet mellem praktikpladssøgende elever og antallet af potentielle praktikpladser. Jo højere værdi, jo større er praktikpladspotentialet og muligheden for at få en praktikplads. Jo lavere værdi, jo større er praktikpladsudfordringen.

Efterspørgslen på praktikpladser

Efterspørgslen på praktikpladser kendes fra de månedlige opgørelser fra UNI•C. Herfra ved vi, hvor mange erhvervsskoleelever, der er registreret som søgende en praktikplads. Vi ved også hvilken indgang på erhvervsuddannelserne, de er i gang med at tage en uddannelse inden for. Elever i skolepraktik er i gang med et hovedforløb og tælles derfor ikke med i den nye definition af praktikpladssøgende, men registreres

selvstændigt i praktikpladsstatistikken. Elever i skolepraktik skal fortsat søge efter praktikplads i en virksomhed. I denne undersøgelse defineres efterspørgslen på praktikpladser som alle praktikpladssøgende elever – både dem, som ikke er i gang med deres hovedforløb og dem, som er i skolepraktik. I februar 2014 12.339 elever.

Når vi ser på praktikpladsudfordringen gennem registerdata med mulighed for at sammenholde

efterspørgslen på praktikpladser til virksomhedernes udbud heraf, så gør vi det med afsæt i data fra november 2010. Det var, da vi indledte undersøgelsen, det seneste tidspunkt, hvor det var muligt at kombinere data om praktikplads-efterspørgslen med virksomhedsinformationer. I november 2010 havde 69.272 elever færdiggjort deres grundforløb og var enten i gang med et

hovedforløb eller søgende efter en praktikplads (jf. tabel 1). I alt efterspurgt 7.110 elever en praktikplads, heraf var 3.272 elever i skolepraktik og 3.838 elever var praktikpladssøgende uden at være i gang med deres hovedforløb. Det svarer til, at ca. 10 procent af erhvervsskoleeleverne, som har afsluttet grundforløbet, var praktikplads-søgende.

Tabel 1. Efterspørgslen på praktikpladser november 2010

Erhvervsskoleelever	Antal	Andel
I gang med hovedforløb eller praktikpladssøgende	69.272	100 %
Med en uddannelsesaftale (ikke skolepraktik) ²	62.162	90 %
I skolepraktik	3.272	5 %
Praktikpladssøgende (ny definition)	3.838	6 %
Praktikpladssøgende i alt (skolepraktik & praktikpladssøgende)	7.110	10 %

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og UNI•C

Note: Status – november 2010.

Praktikpladssøgende (ny definition) henviser til UNI•C's definition af praktikpladssøgende gældende fra januar 2013.

Fra slutningen af januar 2014 til midten af marts 2014 gennemførte Danmarks Statistik for DEA en spørgeskemaundersøgelse blandt virksomheder for at klarlægge virksomhedernes motiver for at ansætte elever. Da spørgeskemaundersøgelsen blev gennemført (februar 2014), havde 88.511 gennemført deres grundforløb og var enten i gang med et hovedforløb eller praktikpladssøgende (jf. tabel 2). 6.667 var startet i skolepraktik, mens 5.672 søgte en praktikplads uden at være i skolepraktik. I alt søgte 12.339 erhvervsskoleelever en praktikplads i februar 2014. Det er 14 procent af alle elever, der var færdige med grundforløbet.

² Antallet af elever med en uddannelsesaftale stemmer ikke overens med antallet af igangværende aftaler i UNI•Cs praktikpladsstatistik (73.741 i november 2010). Det skyldes, at vi i denne undersøgelse ser på antallet af elever med en uddannelsesaftale, men UNI•C ser på antallet af aftaler. En elev kan godt have flere igangværende aftaler – typisk hvis eleven i løbet af sin skolepraktik har en kortere aftale hos en virksomhed.

Tabel 2. Efterspørgslen på praktikpladser februar 2014

Erhvervsskoleelever	Antal	Andel
I gang med hovedforløb eller praktikpladssøgende	88.511	100 %
Med en uddannelsesaftale (ikke skolepraktik)	74.616	84 %
I skolepraktik	6.667	8 %
Praktikpladssøgende (ny definition)	5.672	6 %
Praktikpladssøgende i alt (skolepraktik & praktikpladssøgende)	12.339	14 %

Kilde: UNI•C

Note: Status - februar 2014.

Praktikpladssøgende (ny definition) henviser til UNI•C's definition af praktikpladssøgende gældende fra januar 2013.

Udbud af praktikpladser

For at en virksomhed kan indgå en uddannelsesaftale med en elev, skal virksomheden være praktikpladsgodkendt. Hvor mange elever, hver virksomhed kan have ansat samtidig, fastsættes af de faglige udvalg og afhænger primært af virksomhedens størrelse og deres ressourcer til at oplære elever. Jo større virksomhed, jo flere elever kan virksomheden have ansat. Blandt virksomheder med igangværende aftaler har hver virksomhed i 2010 i gennemsnit tre elever (jf. tabel 6). Det spænder over enkeltmandsvirksomheder og andre små virksomheder med bare én enkelt elev ansat til store virksomheder med over 100 elever fordelt på en række arbejdssteder og uddannelsesretninger.

I denne undersøgelse forholder vi os til virksomhedernes potentielle udbud af praktikpladser – og ikke deres efterspørgsel på elever. Mange praktikstillinger besættes via uopfordrede ansøgninger: En elev henvender sig til en virksomhed, og sammen finder de ud af, om der er grundlag for at indgå en uddannelsesaftale om en praktikplads. Fordi de fleste praktikstillinger besættes via uopfordrede ansøgninger, findes der ikke en samlet oversigt over udbuddet af praktikpladser.

Man kunne se det aktuelle antal uddannelsesaftaler som udtryk for udbuddet, fordi der fortsat er efterspørgsel efter praktikpladser. Altså må antallet af uddannelsesaftaler være udtryk for, hvor mange praktikpladser virksomhederne ønsker at udbyde. Men vi ved fra denne undersøgelse, at en tredjedel af de praktikaktive virksomheder godt kunne ansætte flere (jf. tabel 3). Der kan være flere grunde til, at udbuddet og efterspørgslen ikke balancerer. Bl.a. geografiske og branchemæssige ubalancer, at virksomhederne ikke er klar over deres muligheder for at tage en elev, eller at virksomhedernes og elevernes forventninger til hinanden ikke går op.

I denne undersøgelse indkredser vi udbuddet af praktikpladser gennem registerdata og gennem spørgeskemaundersøgelsen. I registerdataet definerer vi udbuddet af praktikpladser gennem de praktikaktive virksomheder uden elever, antallet af elever hver virksomhed med elever i gennemsnit har ansat og som produktet af de to forhold: det potentielle antal praktikpladser.

Vi belyser desuden udbuddet af praktikpladser gennem spørgeskemaundersøgelsen til virksomhederne. Her har vi spurgt virksomhederne,

om de kunne ansætte flere elever. Det kunne 32 procent af de praktikaktive virksomheder, 28 procent af de godkendte virksomheder og

13 procent af de virksomheder, som pt. ikke er godkendt til at have elever.

Tabel 3. Virksomheder, der kunne tage flere elever

	Kunne tage flere elever	Vil ikke tage flere elever	Ved ikke
Praktikaktive virksomheder	32 %	66 %	2 %
Godkendte, ikke praktikaktive virksomheder	28 %	64 %	8 %
Ikke godkendte virksomheder	13 %	30 %	57 %

Kilde: Virksomhedssurvey gennemført af Danmarks Statistik for DEA

N: 961 praktikaktive virksomheder, 392 godkendte, men ikke praktikaktive virksomheder og 281 ikke godkendte virksomheder

Note: Spørgsformuleringen har varieret mellem grupperne. Praktikaktive virk.: *Kunne I ansætte flere elever?*, godkendte, ikke-praktikaktive virk.: *Vil I ansætte elever igen?* og ikke godkendte virk.: *Kunne du forestille dig, at I ville ansætte en eller flere elever i den nærmeste fremtid?*

Et nyt mål for praktikpladspotentialet

Hvor let eller svært det er at få en praktikplads afhænger ikke alene af, hvor mange andre, der søger en praktikplads. Det afhænger også af, hvor mange virksomheder, der er interesserede i at ansætte elever, og hvor mange elever de hver især ansætter.

I 2009 undersøgte LO og UNI•C praktikpladspotentialet. De havde tre definitioner af praktikpladspotentialet spændende fra en meget bred definition til en mere snæver. Vores definition af praktikpladspotentialet tager udgangspunkt i deres overvejelser.

Dengang definerede de praktikpladspotentialet som antallet af:

1. virksomheder, der pt. ikke har én eller flere uddannelsesaftaler
2. praktikpladsgodkendte virksomheder, der pt. ikke har én eller flere uddannelsesaftaler
3. praktikpladsgodkendte virksomheder, hvor der højst er gået to år siden sidste uddannelsesaftaler, og som pt. ikke har én eller flere uddannelsesaftaler.

Den første og brede definition tager højde for, at der er virksomheder, som i dag ikke er praktikpladsgodkendte, men som kunne blive det og kunne tage elever. Denne definition er for bred, da det ikke er alle virksomheder for hvem det vil give mening at ansætte elever – det kræver, at de i forvejen har faglærte og opgaver til faglærte.

Den næste imødekommer den første udfordring, da den alene inkluderer virksomheder, der er godkendte til at have elever. Men da mange virksomheder bliver praktikpladsgodkendte uden at bruge godkendelse, og andre bruger den én gang og aldrig igen, er der forsat tale om en definition, som inkluderer mange flere virksomheder, end der må forventes at udbyde praktikpladser.

Den snævre definition minder om denne undersøgelses definition af praktikaktive virksomheder. Forudsætningen for definitionen er, at virksomhederne allerede har ansat de elever, de kan. Dermed tager definitionen ikke højde for, at nogle af de virksomheder, der pt. har elever, godt kan ansætte flere. I 2010 havde hver virksomhed i gennemsnit tre elever ansat (jf. tabel 6). Større virksomheder, som altid har mindst en elev ansat,

og som løbende ansætter flere, vil ikke indgå i definitionen af praktikpladspotentialet. På den måde undervurderes praktikpladspotentialet.

I nærværende undersøgelse kombineres registerdata fra UNI•C og Danmarks Statistik for at afdække praktikpladsudfordringen – hvor svært det er for eleverne at få en praktikplads. Praktikpladsudfordringen udtrykker vi gennem antallet af potentielle praktikpladser til de praktikpladssøgende elever. Figur 1 illustrer, hvordan

de potentielle praktikpladser beregnes. Af alle praktikaktive virksomheder har ca. to tredjedele igangværende aftaler på statustidspunktet, mens ca. en tredjedel ikke har. Virksomhederne med elever har i gennemsnit ca. tre elever hver (jf. tabel 6) . De potentielle praktikpladser er de praktikpladser, der ville blive skabt, hvis de praktikaktive virksomheder uden elever ansatte lige så mange elever, som virksomhederne, der har elever, i gennemsnit har ansat.

Figur 1. : Illustration af potentielle praktikpladser

Note: Status – november 2010

I definitionen antager vi, at de praktikaktive virksomheder, der ikke har elever, kan tage lige så mange elever, som de virksomheder, der har elever. Blandt virksomhederne med igangværende aftaler, er der flere virksomheder, som har mange elever – og som næsten altid har mindst én elev ansat. Når en stopper, starter en ny. Blandt de praktikaktive virksomheder, der ikke har elever på statustidspunktet er der flere virksomheder, som kun har en eller få elever ansat ad gangen.

Når vi antager, at de praktikaktive virksomheder uden elever kan tage lige så mange elever, som virksomheder med elever i gennemsnit har, så

overestimerer vi det potentielle antal praktikpladser hos disse virksomheder. Til gengæld tager målet ikke højde for, at en række af de praktikaktive virksomheder, som allerede har elever godt kan tage flere.

Målet er også usikkert, fordi det må forventes, at ikke alle virksomheder, som har haft en eller flere elever inden for de seneste to år, vil tage elever igen. Samtidig må det forventes, at nogle af de praktikpladsgodkendte virksomheder, der ikke har haft en elev inden for de seneste to år, vil tage en. I analysen antager vi, at disse to forhold opvejer hinanden.

På grund af ovenstående usikkerheder skal målet for praktikpladspotentialet ikke tages som et akkurat mål for, hvor mange praktikpladser, der er til de praktikpladssøgende elever. I stedet kan målet bruges relativt og beskrive inden for hvilke indgange eller geografiske områder, de praktikpladssøgende elever er mest udfordret.

En nærmere beskrivelse af undersøgelsens definitioner af udbud, efterspørgsel og praktikpladsudfordringen findes i afsnittet Data og metode på side 38.

DEL 1 – PRAKTIKPLADSUDFORDRINGEN: FORHOLDET MELLEML EFTERSPØRGSEL OG UDBUD

I dette afsnit undersøger vi praktikpladspotentialet som matchet mellem efterspørgslen og udbuddet af praktikpladser. Undersøgelsen er baseret på registerdata fra Danmarks Statistik. Vi har data for samtlige praktikpladssøgende elever i november 2010 og alle praktikaktive virksomheder i Danmark. En praktikaktiv virksomhed er en virksomhed, der enten har eller inden for de seneste to år har haft en eller flere elever ansat.

Først undersøges forholdet mellem efterspørgslen på praktikpladser og udbuddet heraf i perioden 2006 til 2010. 2010 er det seneste år vi har data for. Dernæst undersøges geografiske forskelle i praktikpladspotentialet, når Danmark inddeles i syv områder. Og endelig undersøges praktikpladspotentialet på de tolv forskellige indgange på erhvervsuddannelserne.

Resultaterne af praktikpladspotentialet fordelt på geografi og indgang præsenteres for 2010, mens de tilsvarende resultater for perioden 2006 til 2009 findes i bilaget. Med viden om, hvordan praktikpladspotentialet har set ud fra 2006 til 2010, har vi et grundlag for at vurdere, om resultaterne også kan have relevans i dag.

PRAKTIKPLADSUDFORDRINGEN FRA 2006 TIL 2010

I 2006 manglede 8 procent af erhvervsskoleeleverne, der havde afsluttet grundforløbet, en praktikplads. I 2007 og 2008 var efterspørgslen på praktikpladser bare 6 procent. Og efter krisens start manglede 10 til 11 procent af erhvervsskoleeleverne en praktikplads. Fra tabel 2 ovenfor ved vi, at denne stigning er forsat og

at 14 procent af erhvervsskoleeleverne i februar 2014 manglede en praktikplads.

Antallet af praktikaktive virksomheder steg fra ca. 27.500 i 2006 til ca. 32.000 i 2010. Imens steg antallet af praktikaktive virksomheder uden elever fra ca. 6.000 til ca. 11.000. Det betyder, at andelen af praktikaktive virksomheder uden elever – og dermed virksomheder med potentiale for at ansætte flere elever – steg fra 21 procent til 35 procent af alle praktikaktive virksomheder.

I gennemsnit tog virksomhederne i 2006 2,5 elever, mens de i 2010 tog 3,0 elever. Det betyder, at de potentielle praktikpladser steg fra ca. 14.500 til ca. 33.500.

Selv om antallet af potentielle praktikpladser var højest i 2010, så var praktikpladspotentialet størst under højkonjunktoren i 2007 og 2008, fordi færre elever dengang søgte praktikplads.

Udviklingen i praktikpladsudfordringen viser også, at antallet af potentielle praktikpladser langt overstiger antallet af praktikpladssøgende elever. Hvis de praktikaktive virksomheder uden elever i gennemsnit ansatte lige så mange elever, som de praktikaktive virksomheder med elever, så ville der ikke være en praktikpladsudfordring. Men matchet mellem praktikpladser og søgende elever kan ikke anskues på så aggregeret et niveau: Praktikpladserne skal for det første være til rådighed inden for de uddannelser og geografiske områder, hvor eleverne efterspørger dem, hvilket de to efterfølgende afsnit i denne del af undersøgelsen ser nærmere på. For det andet skal elevernes kompetencer matche

virksomhedernes forventninger. Dette behandles i anden del af undersøgelsen.

Flere efterspørger praktikplads

Tabel 4 viser, at siden 2006 er antallet af praktikpladssøgende elever steget fra 4.473 elever til 7.110 elever i 2010. Før krisen, da der var mest gang i økonomien, efterspurgte 6 procent af erhvervsskoleeleverne, som havde afsluttet

grundforløbet, en praktikplads. Efter krisens start er denne andel steget til 10 til 11 procent. Siden 2010 er efterspørgslen på praktikpladser steget yderligere, og fra tabel 2 ved vi, at 14 procent af erhvervsskoleeleverne søgte en praktikplads i februar 2014.

Tabel 4. *Praktikpladssøgende elever*

	2006	2007	2008	2009	2010
Alle elever (i gang el. søg)	58.052	63.486	63.243	59.059	69.272
Praktikpladssøgende	4.473	3.493	3.601	6.692	7.110
Andel praktikpladssøgende	8 %	6 %	6 %	11 %	10 %

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og UNI•C
Note: Status – november

Flere potentielle praktikpladser fra 2006 til 2010

Virksomheder, der har eller inden for de seneste to år har haft en eller flere elever, betegnes som praktikaktive. De fleste praktikaktive virksomheder har på statustidspunktet en eller flere elever ansat. Men nogle har ikke. De praktikaktive virksomheder uden elever er udtryk for virksomheder, som potentielt kunne tage elever igen.

Tabel 5 viser, at andelen af praktikaktive virksomheder, der ikke har elever, er blevet større fra 2006 til 2010. Det betyder samtidig, at andelen af praktikaktive virksomheder *med* elever er blevet mindre i perioden.

Det giver grobund for et større potentiale for praktikpladser, når færre aktive virksomheder har elever.

Tabel 5. *Praktikaktive virksomheder uden elever*

	2006	2007	2008	2009	2010
Praktikaktive virksomheder	27.438	30.484	32.053	31.583	31.721
Praktikaktive virksomheder uden elever	5.892	7.862	9.360	10.486	11.100
Andel af praktikaktive virksomheder	21 %	26 %	29 %	33 %	35 %

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og UNI•C
Note: Status – november.

Hvor mange elever kan de praktikaktive virksomheder forventes at ansætte? Dette beregnes med afsæt i, hvor mange elever de praktikaktive virksomheder, der allerede har elever ansat, i gennemsnit har ansat.

Da det gennemsnitlige antal elever i virksomhederne er steget fra 2006 til 2010, jf. tabel 6,

og antallet af praktikaktive virksomheder uden elever også er steget i perioden, jf. tabel 5, er det potentielle antal praktikpladser også steget fra 2006 til 2010 – fra 14.652 til 33.460. Det er mere end en fordobling.

Tabel 6. Potentielle praktikpladser

	2006	2007	2008	2009	2010
Praktikaktive virksomheder uden elever	5.892	7.862	9.360	10.486	11.100
Gns. antal elever pr. virk.	2,5	2,7	2,6	2,5	3,0
Potentielle praktikpladser	14.652	20.850	24.600	26.029	33.460

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og UNI•C
Note: Status – november.

Praktikpladsudfordringen var mindst i 2007 og 2008

Fra tabel 3 ved vi, at antallet af praktikpladssøgende er steget markant i perioden fra 2006 til 2010, så selv om antallet af potentielle praktikpladser er mere end fordoblet i perioden, er det ikke givet, at de praktikpladssøgende elever har oplevet praktikpladsudfordringen som mindre.

Tabel 7 viser praktikpladspotentialet i perioden fra 2006 til 2010. Målet for praktikpladspotentialet siger noget om, hvor mange praktikpladser de praktikaktive virksomheder, som ikke har elever på statustidspunktet, kan forventes at oprette set i forhold til, hvor mange elever, der søger en praktikplads. Eller kort: Hvor mange praktikpladser, der er til hver praktikpladssøgende elev. Målet er optimistisk, og det er ikke givet, at der kan oprettes så mange praktikpladser, som potentialet udtrykker. Målet skal bruges relativt og det giver udtryk for,

hvor vanskeligt det er at finde en praktikplads.

Fra 2006 til 2008 steg praktikpladspotentialet fra 3,3 til 6,8, mens det fra 2008 til 2009 faldt drastisk til 3,9. Fra 2009 til 2010 er praktikpladspotentialet steget fra 3,9 til 4,7. Under højkonjunktoren var det altså relativt let at finde en praktikplads. Antallet af potentielle praktikpladser til de praktikpladssøgende elever var højt. I 2009 og 2010 faldt antallet af potentielle praktikpladser, mens antallet af praktikpladssøgende elever steg. Praktikpladspotentialet er altså mindre end under den finansielle krise, men ikke så lavt som i 2006.

Tabel 7. Praktikpladsudfordringen

	2006	2007	2008	2009	2010
Potentielle praktikpladser	14.652	20.850	24.600	26.029	33.460
Praktikpladssøgende elever	4.473	3.493	3.601	6.692	7.110
Praktikpladspotentialet	3,3	6,0	6,8	3,9	4,7

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og UNI•C
Note: Status – november.

PRAKTIKPLADSUDFORDRINGEN GEOGRAFISK FORDELT

Andelen af elever, som mangler en praktikplads er højst i København og omegn, mens færrest elever søger praktikplads i Sydjylland og på Bornholm.

Til gengæld tager virksomhederne i København flere elever end noget andet sted i landet – og næsten 50 procent mere end gennemsnittet – i alt 4,4 elever har hver københavnsk virksomhed, som har elever. I Midtjylland har virksomhederne i gennemsnit 3,0 elever, og i resten af landet er antallet af elever under gennemsnittet. Derfor er det potentielle antal praktikpladser højest i Midtjylland, København og omegn samt det øvrige Sjælland.

Der er flest potentielle praktikpladser til de søgende elever i Sydjylland og på Bornholm, og det gør praktikpladsudfordringen her mindst. Det er sværest for eleverne på Fyn at finde praktikplads.

Når praktikpladsudfordringen ansues fra et geografisk perspektiv, tager vi ikke højde for, at de søgende elevers praktikpladsønsker selvfølgelig skal matche de praktikpladser, som virksomhederne udbyder. Der er fx flest potentielle praktikpladser til eleverne i Sydjylland og på Bornholm, men vi ved ikke om praktikpladserne er inden for de uddannelser, hvor eleverne mangler praktikpladser.

Flest praktikpladssøgende elever i Københavnsområdet

Tabel 8 viser, hvor mange praktikpladssøgende elever, der bor i hvilke landsdele. Der er få praktikpladssøgende på Bornholm og mange i København, det øvrige Sjælland og i Midtjylland. Eleverne kan selvfølgelig godt søge praktikpladser uden for den landsdel, hvor de bor. Men med få og store geografiske kategorier forventer vi, at eleverne oftest søger elevplads inden for den landsdel de er bosat i.

Andelen af praktikpladssøgende er størst i København, hvor 15 procent er praktikpladssøgende. På det øvrige Sjælland, på Fyn, i Midt- og Nordjylland er efterspørgslen på praktikpladser omkring 10 procent. Mens det bare er henholdsvis 7 og 6 procent af de bornholmske og sønderjyske erhvervsskoleelever, som leder efter en praktikplads.

Der er altså geografiske forskelle på, hvor stor en andel af eleverne, der mangler praktikpladser. Tabel 20 i bilaget viser den regionale praktikpladsefterspørgsel for 2006 til 2010. Siden 2006 har Bornholm, Sydjylland og til dels Midtjylland haft de laveste andele af praktikpladssøgende elever. København har i hele perioden haft den højeste andel praktikpladssøgende elever.

Tabel 8. Praktikpladssøgende elever

	Bornholm	Kbh. og omegn	Øvrige Sjælland	Fyn	Syddjylland	Midtjylland	Nordjylland
Alle elever (i gang el. søg)	577	11.560	14.644	6.439	10.167	17.265	8.619
Praktikpladssøgende	41	1.713	1.622	735	640	1.589	769
Andel praktikpladssøgende	7 %	15 %	11 %	11 %	6 %	9 %	9 %

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og UNI•C

Note: Status – november 2010. Alle elever inkl. elever med en uddannelsesaftale og praktikpladssøgende elever.

Flest potentielle praktikpladser i Midtjylland

Tabel 9 viser fordelingen af praktikaktive virksomheder uden elever i landsdelene. På tværs af landsdelene er der ikke nogen betydelige forskelle i andelen af praktikaktive virksomheder uden elever. Syddjylland er den region, hvor flest praktikaktive virksomheder har elever. Her er det 33 procent, som ikke har. Mens andelen på det øvrige Sjælland er 38 procent.

Tabel 21 i bilaget viser udviklingen fra 2006 til 2010. En indbyrdes relation mellem landsdelene har været nogenlunde konstant gennem perioden. Den højeste andel af praktikaktive virksomheder uden elever har været i København, omegn og på det øvrige Sjælland, mens den højeste andel af praktikaktive virksomheder med elever har været i Syddjylland og på Bornholm.

Tabel 9. Praktikaktive virksomheder uden elever

	Bornholm	Kbh. og omegn	Øvrige Sjælland	Fyn	Syddjylland	Midtjylland	Nordjylland
Praktikaktive virksomheder	264	4.971	6.501	2.974	4.877	7.974	4.160
Praktikaktive virksomheder uden elever	89	1.762	2.448	1.079	1.609	2.713	1.400
Andel praktikaktive virksomheder uden elever	34 %	35 %	38 %	36 %	33 %	34 %	34 %

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og UNI•C

Note: Status – november 2010.

Tabel 10 viser, at de københavnske virksomheder, der har elever, tager næsten 50 procent flere elever end gennemsnittet på 3,0. Hver virksomhed i københavnsområdet tager i gennemsnit 4,4 elever. Der findes lidt flere større virksomheder i og omkring København. I Midtjylland tager virksomhederne det samme antal som gennemsnittet, nemlig tre elever, mens virksomhederne i resten af landet tager færre elever end gennemsnittet.

Det giver eleverne i Midtjylland og københavnsområdet flest potentielle praktikpladser at kæmpes om. Tabel 10 viser, at der er 8.186 potentielle praktikpladser i Midtjylland og 7.734 i København og omegn. På Bornholm er der 234.

Af bilaget ses det, at det potentielle udbud af praktikpladser fra 2006 til 2010 i hele perioden har været højest i København og omegn samt Østjylland.

Tabel 10. Potentielle praktikpladser

	Bornholm	Kbh. og omegn	Øvrige Sjælland	Fyn	Sydjylland	Midtjylland	Nordjylland
Praktikaktive virksomheder uden elever	89	1.762	2.448	1.079	1.609	2.713	1.400
Gns. antal elever pr. virk.	2,6	4,4	2,8	2,6	2,7	3,0	2,5
Potentielle praktikpladser	234	7.734	6.773	2.752	4.336	8.186	3.493

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og UNI•C
Note: Status – november 2010.

Praktikpladsudfordringen er mindst i Sydjylland og på Bornholm

Antallet af potentielle praktikpladser er interessant set i forhold til, hvor mange elever, der søger praktikplads. Tabel 11 viser, hvor mange potentielle praktikpladser der er til hver praktikpladssøgende elev.

I Sydjylland og på Bornholm har de praktikpladssøgende elever flest potentielle praktikpladser at vælge imellem. Så selv om antallet af potentielle praktikpladser er højest i Midtjylland og i københavnsområdet, jf. tabel 10, så er praktikpladspotentialet i disse to områder gennemsnitligt, fordi antallet af praktikpladssøgende elever er højt her.

Praktikpladsudfordringen er størst blandt eleverne på Fyn og det øvrige Sjælland. Her er der henholdsvis 3,7 og 4,2 potentielle praktikpladser til de søgende elever.

Landsdelenes praktikpladsudfordringer har fra 2006 til 2010 fordelt sig stort set, som de gør i 2010. Det har været eleverne på Bornholm og i Sydjylland, som har haft det største praktikpladspotentiale, mens eleverne på Fyn, Sjælland med undtagelse af Storkøbenhavn samt i Nordjylland, som har haft de største udfordringer med at finde praktikplads.

Tabel 11. Praktikpladsudfordringen

	Bornholm	Kbh. og omegn	Øvrige Sjælland	Fyn	Syddjylland	Midtjylland	Nordjylland
Potentielle praktikpladser	234	7.734	6.773	2.752	4.336	8.186	3.493
Praktikpladssøgende elever	41	1.713	1.622	735	639	1.587	769
Praktikpladspotentialet	5,7	4,5	4,2	3,7	6,8	5,2	4,5

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og UNI•C
Note: Status – november 2010.

PRAKTIKPLADSPOTENTIALET PÅ ERHVERVSUDDANNELSERNES INDGANGE

Efterspørgslen på praktikpladser varierer betydeligt mellem erhvervsuddannelsernes forskellige indgange. Spændet strækker sig mellem eleverne på Sundhed, omsorg og pædagogik, hvor kun 1 procent af eleverne mangler en praktikplads til eleverne fra Medieproduktion, hvor 35 procent mangler en praktikplads.

Der er flest potentielle praktikpladser inden for den merkantile indgang, mens indgangen Bygnings- og brugerservice kun har ca. 350 potentielle praktikpladser.

På trods af få potentielle praktikpladser er det inden for indgangen Bygnings- og brugerservice, at praktikpladsudfordringen er mindst. Det skyldes få praktikpladssøgende elever. Det er eleverne fra indgangen Medieproduktion samt Bil, fly og andre transportmidler, som har de største udfordringer med at finde en praktikplads.

Når praktikpladsudfordringen anskues med udgangspunkt i erhvervsuddannelsernes indgange, tager vi ikke højde for, at de søgende elever og virksomhederne kan befinde sig langt fra hinanden. Eleverne kan være i Nordjylland og praktikpladserne på Lolland. Vi tager heller ikke højde

for, at der inden for samme indgang kan være uddannelser, hvor det er let at finde praktikplads og andre, hvor det er svært. Sådanne nuancer ville være interessante at have med, men er for detaljeret til denne rapport. Desuden er det inden for hver indgang muligt at vælge et andet hovedforløb end først planlagt, derfor er det relevant alene at se på praktikpladsudfordringen fordelt på indgange.

Flere end hver tredje elev inden for Medieproduktion mangler en praktikplads

Tabel 12 viser, hvordan efterspørgslen på praktikpladser varierer på tværs af de indgange, som erhvervsskoleeleverne har gennemført deres grundforløb på. Blandt eleverne inden for Medieproduktion findes den højeste andel på jagt efter praktikpladser – her mangler 35 procent en praktikplads. Inden for Bil, fly og andre transportmidler søger 17 procent efter praktikpladser. 12 til 14 procent af eleverne på Transport og logistik, Strøm, styring og IT, Bygge og anlæg og Produktion og udvikling mangler praktikpladser.

Efterspørgslen er mindst blandt eleverne på indgangen Sundhed, omsorg og pædagogik. Her er der kun 1 procent af eleverne, som er praktikpladssøgende. Dette tal skal dog læses med forbehold, dels er der adgangsbegrænsninger til

uddannelserne og optaget reguleres efter, hvor mange praktikpladser de offentlige arbejdspladser udbyder, dels er uddannelserne inden for netop denne indgang først en del af praktikpladsstatistikken i 2010. Det betyder, at opgørelserne for, hvor mange elever, der søger en praktikplads og hvor mange virksomheder, som er praktikaktive inden for sundhedsområdet, er usikre.

På indgangene Dyr, planter og natur, Bygnings- og brugerservice og Mad til mennesker er der 7 til 8 procent, som står uden praktikplads. En del af disse uddannelser er også underlagt adgangsbegrænsninger.

Tabel 24 i bilaget viser praktikpladsefterspørgsel fordelt på indgang for hvert år fra 2006 til 2010. Det varierer i perioden inden for hvilke indgange, der er størst efterspørgsel efter praktikpladser.

Tabel 12. Praktikpladssøgende elever

	Bil, fly og andre transportmidler	Bygge og anlæg	Bygnings- og brugerservice	Dyr, planter og natur	Krop og stil	Mad til mennesker	Medieproduktion	Merkantil	Produktion og udvikling	Strøm, styring og IT	Sundhed, omsorg og pædagogik	Transport og logistik
Alle elever (i gang el. søg.)	5.251	10.849	604	4.035	1.996	5.302	1.305	15.259	5.204	4.888	12.690	1.882
Praktikpladssøgende	914	1.561	50	264	198	403	452	1.507	732	655	139	228
Andel praktikpladssøgende	17 %	14 %	8 %	7 %	10 %	8 %	35 %	10 %	14 %	13 %	1 %	12 %

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og UNI•C

Note: Status – november 2010. Alle elever inkl. elever med en uddannelsesaftale og praktikpladssøgende elever.

Flest potentielle praktikpladser til de merkantile elever

Tabel 13 viser, hvor mange praktikaktive virksomheder, der er inden for hver branche, og hvor stor en andel de praktikaktive virksomheder udgør af alle virksomheder inden for branchen.

Flest praktikaktive virksomheder findes inden for Offentlig administration, forsvar og politi, hvor 64 procent af alle virksomhederne er praktikaktive. Der er typisk tale om store offentlige virksomheder som eksempelvis kommuner, der ofte har mindst én elev. Andre brancher med mange

praktikaktive virksomheder er Bygge og anlæg, hvor 28 procent af virksomhederne er praktikaktive; Industri, hvor 22 procent af virksomhederne er praktikaktive; Handel, som har 17 procent praktikaktive virksomheder og Andre serviceydelser, hvor 12 procent af virksomhederne er praktikaktive. De øvrige brancher har alle under 10 procent praktikaktive virksomheder.

Tabel 13. Praktikaktive virksomheder fordelt på branche

	Alle virksomheder	Praktikaktive virksomheder	Andel praktikaktive virksomheder
Andre serviceydelser mv.	16.240	1.878	12 %
Bygge og anlæg	31.588	8.740	28 %
Ejendomshandel og udlejning	24.664	440	2 %
Energiforsyning	1.675	29	2 %
Finansiering og forsikring	9.336	226	2 %
Handel	45.025	7.600	17 %
Hoteller og restauranter	13.518	1.166	9 %
Industri	15.718	3.384	22 %
Information og kommunikation	13.597	540	4 %
Kultur og fritid	5.953	300	5 %
Landbrug, skovbrug og fiskeri	34.143	2.992	9 %
Offentlig administration, forsvar og politi	291	187	64 %
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	15.127	676	4 %
Råstofindvinding	203	9	4 %
Sundhed og socialvæsen	20.273	1.043	5 %
Transport	12.492	713	6 %
Undervisning	5.089	349	7 %
Uoplyst aktivitet	197	6	3 %
Vandforsyning og renovation	2.559	56	2 %
Videnservice	30.393	1.387	5 %

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og UNI•C
 Note: Status – november 2010.

Hos Danmarks Statistik er virksomhederne ind-
 delt i brancher som ovenfor, mens eleverne er
 fordelt på indgangene til erhvervsuddannelserne.
 I det følgende er det nødvendigt at kunne fordele
 de praktikaktive virksomheder på de indgange til
 erhvervsuddannelserne, som de ansætter elever
 fra. Hvis en virksomhed kun har ansat elever
 fra én indgang, registreres virksomheden under

denne indgang. Har en virksomhed ansat elever
 fra flere indgange, fordeles virksomheden mellem
 de relevante indgange.

Hvor stor en andel af de praktikaktive virksom-
 heder, der ikke har elever, varierer en del mellem
 de tolv forskellige indgange. Tabel 14 viser, at
 blandt de praktikaktive virksomheder, der tager

elever fra indgangen Bil, fly og andre transportmidler er det kun 23 procent af de praktikaktive virksomheder, som på statustidspunktet ikke havde elever. Til gengæld var der 39 procent af de praktikaktive virksomheder, som tager elever fra indgangen Bygnings- og brugerservice, som ikke tog elever på statustidspunktet. Det giver alt andet lige bedre muligheder for et højere praktikpladspotentiale til eleverne fra Bygnings- og

brugerservice end til elever fra Bil, fly og andre transportmidler, hvor næsten 80 procent af de praktikaktive virksomheder allerede har elever.

Tabel 25 i bilaget viser andelen af praktikaktive virksomheder fordelt på indgange fra 2006 til 2010. Hvilke praktikaktive virksomheder, der har haft flest elever, varierer en smule i perioden.

Tabel 14. Praktikaktive virksomheder uden elever

	Bil, fly og andre transportmidler	Bygge og anlæg	Bygnings- og brugerservice	Dyr, planter og natur	Krop og stil	Mad til mennesker	Medieproduktion	Merkantil	Produktion og udvikling	Strøm, styring og IT	Sundhed, omsorg og pædagogik	Transport og logistik
Praktikaktive virksomheder	2.659	7.985	164	3.402	1.574	2.128	824	6.250	2.509	1.998	993	621
Praktikaktive virksomheder uden elever	617	3.041	64	1.032	482	630	291	2.434	835	559	286	214
Andel af praktikaktive virksomheder uden elever	23 %	38 %	39 %	30 %	31 %	30 %	35 %	39 %	33 %	28 %	29 %	35 %

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og UNI•C
Note: Status – november 2010.

Tabel 15 viser, at det gennemsnitlige antal elever i virksomheder også varierer meget på tværs af indgange. Det er de offentlige sygehuse, plejehjem og kommunale dag- og døgninstitutioner, der aftager elever fra indgangen Sundhed, omsorg og pædagogik, som i gennemsnit har flest elever – nemlig 17,7. Næstflest tager virksomhederne, som ansætter elever fra indgangene Transport og logistik samt Bygnings- og brugerservice. De tager henholdsvis 4,1 og 5,5 elever i gennemsnit. Det er mere end gennemsnittet af virksomhederne, der tager 3 (jf. tabel 6).

Det er virksomhederne inden for indgangene Dyr, planter og natur, Krop og stil, Medieproduktion samt Bygge og anlæg, som i gennemsnit tager færrest elever. De har alle i gennemsnit mindre end to elever.

Det potentielle udbud af praktikpladser er højest inden for Merkantil, Bygge og anlæg samt Sundhed, omsorg og pædagogik. Tabel 15 viser, at der er 8.770 potentielle praktikpladser til praktikpladssøgende HG-elever, 5.712 praktikpladser til de kommende tømrere og murere, som søger

praktikplads og 5.082 potentielle praktikpladser til de kommende social- og sundhedshjælpere. Da disse tre uddannelser samtidig er de tre erhvervsuddannelser med flest elever, er et højt antal potentielle praktikpladser ikke nødvendigvis ensbetydende med, at der er mange praktikpladser til hver praktikpladssøgende elev.

Der er færrest potentielle praktikpladser til eleverne fra Bygnings- og brugerservice – her er der 355 – og Medieproduktion, som har 467 potentielle praktikpladser.

I bilagets tabel 26 ses de potentielle praktikpladser i hver indgang fordelt på hvert år fra 2006 til 2010.

Tabel 15. Potentielle praktikpladser

	Bil, fly og andre transportmidler	Bygge og anlæg	Bygnings- og brugerservice	Dyr, planter og natur	Krop og stil	Mad til mennesker	Medieproduktion	Merkantil	Produktion og udvikling	Strøm, styring og IT	Sundhed, omsorg og pædagogik	Transport og logistik
Praktikaktive virksomheder uden elever	617	3.041	64	1.032	482	630	291	2.434	835	559	286	214
Gns. antal elever pr. virksomhed	2,1	1,9	5,5	1,6	1,6	3,3	1,6	3,6	2,7	2,9	17,7	4,1
Potentielle praktikpladser	1.311	5.712	355	1.643	794	2.063	467	8.770	2.232	1.642	5.082	871

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og UNI•C
 Note: Status – november 2010.

Eleverne fra Medieproduktion har den største praktikpladsudfordring

Der er stor variation mellem de forskellige indgange i forhold til, hvor vanskeligt det er at finde en praktikplads. Det er inden for indgangene Medieproduktion og Bly, fly og andre transportmidler, at eleverne har sværest ved at finde praktikpladser. Tabel 16 viser, at praktikpladspotentialet på disse to indgange er henholdsvis 1 og 1,4.

Målet for praktikpladspotentialet siger noget om, hvor mange praktikpladser det kan forventes, at de praktikaktive virksomheder, som ikke har elever lige nu, kan forventes at oprette set i forhold

til, hvor mange elever, der søger en praktikplads. Eller hvor mange praktikpladser, der er til hver praktikpladssøgende elev. Målet er optimistisk, og det er ikke givet, at der kan oprettes så mange praktikpladser. Med et praktikpladspotentiale på henholdsvis 1 og 1,4 er det tydeligt, at eleverne på Medieproduktion og Bly, fly og andre transportmidler som udgangspunkt har få praktikpladser at søge.

Eleverne på Bygnings- og brugerservice, Dyr, planter og natur samt Merkantil har til gengæld relativt let ved at finde praktikpladser. Her er praktikpladspotentialerne: 7,1; 6,2 og 5,8.

Eleverne på indgangen Sundhed, omsorg og pædagogik synes at have ganske få udfordringer med at finde en praktikplads. Her er potentialet 36,8, mens det for de øvrige indgange varierer mellem 1 og 7,1. Den ekstremt høje værdi for indgangen Sundhed, omsorg og pædagogik skyldes dels, at 2010 er det første år, hvor praktikplads-søgende inden for indgangen registreres, dels at der som udgangspunkt ikke optages flere elever på denne indgang, end det offentlige kan tage.

Tabel 27 i bilaget viser praktikpladsudfordringen i de forskellige indgange for årene 2006 til 2010. Det har i hele perioden været vanskeligt at få praktikplads inden for indgangene Bil, fly og andre transportmidler samt Medieproduktion, mens det inden for indgangene Krop og stil, Produktion og udvikling samt Dyr, planter og natur er blevet lettere. Denne udvikling skal ses i lyset af, at der i optaget til visse uddannelser inden for disse indgange er adgangsbegrænsninger i form af kvoter.

Tabel 16. Praktikpladsudfordringen

	Bil, fly og andre transportmidler	Bygge og anlæg	Bygnings- og brugerservice	Dyr, planter og natur	Krop og stil	Mad til mennesker	Medieproduktion	Merkantil	Produktion og udvikling	Strøm, styring og IT	Sundhed, omsorg og pædagogik	Transport og logistik
Potentielle praktikpladser	1.311	5.712	355	1.643	794	2.063	467	8.770	2.232	1.642	5.082	871
Praktikplads-søgende elever	914	1.561	50	264	198	403	452	1.507	732	655	139	228
Praktikplads-potentialet	1,4	3,7	7,1	6,2	4,0	5,1	1,0	5,8	3,0	2,5	36,6	3,8

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og UNI•C
 Note: Status – november 2010.

DEL 2 – HVORFOR MANGLER ELEVER FORTSAT PRAKTIKPLADS?

Selv om der er geografiske forskelle og forskelle mellem indgange på praktikpladsudfordringen, så viser første del af undersøgelsen, at hvis alle praktikaktive virksomheder i gennemsnit ansatte det samme antal elever som de praktikaktive virksomheder *med* elever, ville der være praktikpladser nok til alle.

En uddannelsesaftale mellem en elev og en virksomhed er et ansættelsesforhold, hvor begge parter skal have lyst til og kunne se muligheder i at indgå aftalen. Derfor handler praktikpladsudfordringen ikke alene om strukturelle forhold, der skal gå op, den handler også om at få elevernes evner og forventninger til at mødes med virksomhedernes forventninger.

Derfor har vi spurgt virksomheder om deres oplevelser med elever, og om de vil ansætte (flere) elever i den kommende tid. Med afsæt i debatten om elevernes kompetencer og virksomhedernes præferencer har vi afdækket, om følgende er afgørende for virksomhedernes brug af elever:

- Vil virksomhederne hellere have ældre elever med studenterhue og kørekort?
- Er eleverne for dårlige?
- Kan det betale sig at have elever?
- Er det for ressourcetrækkende for virksomhederne at have elever?

Spørgeskemaundersøgelsen giver os ikke noget entydigt svar på, hvorfor virksomhederne ikke ansætter flere elever. En del virksomheder vil gerne have ældre elever – gerne med studentereksamen eller kørekort, men for flertallet er det ikke afgørende. Mere end halvdelen af virk-

somhederne er tilfredse med elevernes faglige formåen og deres indstilling til arbejdet, men lidt mere end hver fjerde virksomhed mener dog, at eleverne ikke er dygtige nok og har svært ved at passe et arbejde.

For nogle virksomheder er det økonomien, som holder dem fra at tage flere elever, mens andre fortsat søger efter kvalificerede elever og andre igen noget tredje. De danske virksomheder – brogede som de er – kan ikke anskues over én kam, og der synes ikke at være én udfordring, som holder dem alle fra at tage elever. Det vidner om, at praktikpladsindsatsen også kræver en nuanceret palette af forskellige initiativer.

VIL VIRKSOMHEDERNE HELLERE HAVE ÆLDRE ELEVER MED STUDENTERHUE OG KØREKORT?

Ja – nogle af virksomhederne vil i hvert fald. Det bliver med jævne mellemrum fremhævet i debatten, at virksomhederne hellere vil have:

- Ældre elever
- Elever med studenterhue
- Elever med kørekort

Det er blandt de yngste erhvervsskoleelever, at flest mangler en praktikplads. Og mere end hver fjerde virksomhed svarer, at elevens alder var afgørende, da de ansatte den seneste elev. For halvdelen af virksomhederne var elevens alder ikke afgørende, da de ansatte den seneste elev.

Det er de praktikaktive virksomheder, som er blevet spurgt til forhold omkring ansættelsen af den seneste elev.

Blandt virksomheder i brancherne Finansiering og forsikring, Videnservice samt Offentlig administration, forsvar og politi er der en stor interesse for at ansætte elever, der i forvejen har en studentereksamen. Det er virksomheder, der i vid udstrækning ansætter elever fra indgangen Handel og kontor. Mellem 30 og 83 procent af virksomhederne inden for de nævnte brancher svarer, at en studentereksamen var afgørende, da de ansatte den seneste elev.

På tværs af brancher er der i alt 15 procent af virksomhederne som svarer, at en studentereksamen var afgørende for ansættelsen af den sidste elev. For virksomhederne inden for brancherne Bygge og anlæg samt Landbrug, skovbrug og fiskeri er en studentereksamen sjældent af betydning for ansættelsen.

Det er særligt eleverne med en HHX, der er eftertragtede. Blandt erhvervsskoleeleverne med en HHX bag sig er der kun 2 procent, som er praktikpladssøgende. 7 procent af eleverne med en HTX og 10 procent af eleverne med en STX søger praktikplads. En HF-eksamen synes ikke at være et nævneværdigt plus i jagten på praktikpladser. 12 procent af erhvervsskoleeleverne med en HF bag sig søger praktikplads. 11 procent af dem, som ikke har været forbi en gymnasial uddannelse gør det samme.

Om eleven har kørekort er underordnet for de fleste virksomheder, men for 28 procent af virksomhederne var det afgørende i ansættelsen af den seneste elev. Det er særligt mindre virksomheder, virksomheder i Udkantsdanmark og virksomheder fra brancherne Landbrug, skovbrug og fiskeri, Bygge og anlæg samt Transport, der efterspørger elever med kørekort.

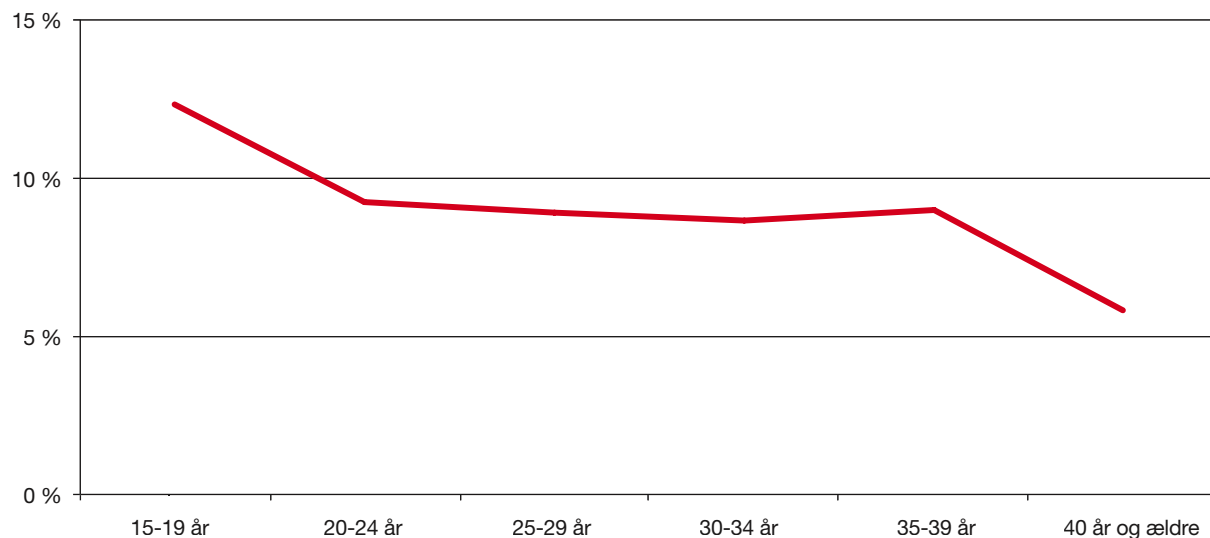
Flere yngre elever mangler praktikplads

En af de hypoteser, der er omkring praktikpladsudfordringen, er, at mange virksomheder hellere ansætter ældre end yngre elever. Sådan får virksomhederne elever, som måske allerede har erfaring inden for området, er mere modne, har en studentereksamen og har (eller har mulighed for at få) et kørekort.

Figur 2 viser, at jo ældre eleverne er, jo færre søger praktikplads. Blandt de yngste, hvor mange kommer direkte fra folkeskolen, mangler 12 procent en praktikplads. Det gælder ca. 9 procent af eleverne i tyverne og trediverne. Og blandt de ældste elever, dem over 40 år, er det færre end 6 procent, som står uden praktikplads.

Blandt gruppen af de helt unge fra 15 til 19 år er det også de yngste, som har sværest ved at finde en praktikplads. Den højeste andel af praktikpladssøgende er blandt elever under 18 år.

Figur 2. Andel praktikpladssøgende elever fordelt på aldersgrupper

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og UNI•C

Note: Status – november 2010. Der er ca. 4.800 elever over 40 år. De udgør ca. 7 pct. af alle erhvervsuddannelseseleverne.

Fordi andelen af praktikpladssøgende elever falder med alderen, er det ikke ensbetydende med, at virksomhederne helst ansætter ældre elever. Det kan også skyldes, at de ældre elever, der har været ude på arbejdsmarkedet eller i forvejen har en studentereksamen, oftere kun begynder på en erhvervsuddannelse, hvis de på forhånd har en praktikplads.

For hver fjerde virksomhed er elevens alder afgørende for ansættelse

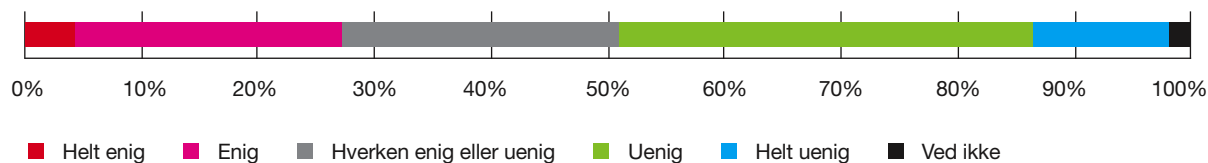
47 procent af de praktikaktive virksomheder mener ikke, at den senest ansatte elevs alder var afgørende for ansættelsen. For 27 procent af virksomhederne var alderen det afgørende. De resterende 21 procent har svaret *ved ikke* eller *hverken enig eller uenig* til spørgsmålet.

Blandt virksomheder, der har ansat en elev under 18 år svarer 9 procent, at elevens alder var afgørende. 24 procent af dem, som har ansat en elev mellem 18 og 20 år, mente alderen var

afgørende, da de ansatte vedkommende. Mens 33 procent af virksomhederne, der har ansat en elev over 20 år svarer, at elevens alder var afgørende. For nogle virksomheder er det altså afgørende at få en ung elev, mens de fleste virksomheder, der lægger vægt på elevernes alder foretrækker elever over 20 år.

I de mindre virksomheder (mellem 0 og 25 ansatte) betyder elevernes alder mere end i de større virksomheder. 34 procent af de mindre virksomheder svarer, at elevens alder var afgørende, da de ansatte den seneste elev. I de lidt større virksomheder (mellem 26 og 250 ansatte) svarer 24 procent, at alderen var afgørende. Og i de store virksomheder (med mere end 250 ansatte) svarer bare 13 procent, at elevens alder var afgørende for ansættelsen.

Figur 3. Elevens alder var afgørende for ansættelsen af den seneste elev

Kilde: Virksomhedssurvey gennemført af Danmarks Statistik for DEA
N: 1.017 praktikaktive virksomheder

De merkantile elever står godt med en studentereksamen

En anden hypotese om praktikpladsudfordringen supplerer den første: Virksomhederne vil hellere ansætte en elev, som i forvejen har en studentereksamen.

Registerdataet viser, at 11 procent af dem, som ikke har en anden ungdomsuddannelse bag sig i november 2010, var praktikpladssøgende, mens andelen af praktikpladssøgende elever blandt studenter generelt var lavere. Kun 2 procent af erhvervsskoleeleverne, der i forvejen har en HHX, leder efter en praktikplads. Blandt eleverne, som i forvejen har taget en HTX og en STX, er der henholdsvis 7 procent og 10 procent, som søger praktikplads. Undtagelsen er studenterne fra HF, hvor andelen af praktikpladssøgende var 12 procent.

Handelsstudenter, der ønsker at tage en merkantil erhvervsuddannelse, meriteres for en del af deres uddannelse og kan starte direkte i praktik. Studenter fra de øvrige gymnasiale uddannelser kan gennemføre grundforløbet på en merkantil erhvervsuddannelse på 12 uger, og derefter følger to år i praktik (UddannelsesGuiden, 2014). På de øvrige erhvervsuddannelser starter studenterne på lige vilkår med de øvrige elever.

Tabel 17. Praktikpladssøgende fordelt på tidligere studentereksamen

	Ingen stud. eksamen	STX	HF	HHX	HTX
Alle elever (i gang el. søg)	60.160	3.214	1.854	3.295	749
Praktikpladssøgende	6.459	317	218	62	54
Andel praktikpladssøgende	11 %	10 %	12 %	2 %	7 %

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og UNI•C
Note: Status – november 2010.

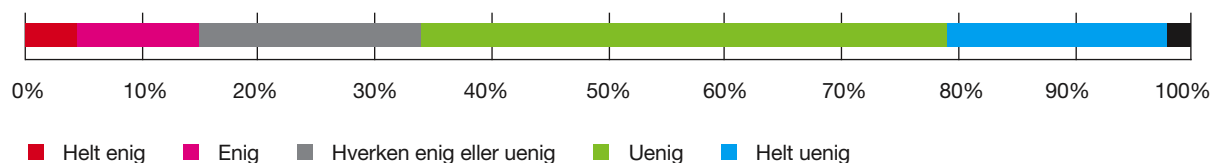
Når man spørger virksomhederne, svarer 14 procent af dem, at det var afgørende for valget af deres seneste elev, at vedkommende havde en studentereksamen. 68 procent af virksomhederne er uenige eller helt uenige i, at en studentereksamen var afgørende for ansættelsen af den seneste elev.

Der er store variationer mellem brancher om, hvorvidt en studentereksamen er afgørende for at ansætte en elev. I brancher, som aftager mange merkantile elever, svarer flere virksomheder, at en studentereksamen var afgørende for ansættelsen. Det er brancher som Finansiering og forsikring, Offentlig administration, forsvar og politi, Undervisning, Videnservice og Handel,

hvor over 30 procent svarer, at det er vigtigt. I brancher som Industri, Hoteller og restauranter, Landbrug, skovbrug og fiskeri samt Bygge og anlæg svarer 6 procent eller færre, at en studentereksamen var afgørende, for at de ansatte den seneste elev.

En studentereksamen er vigtigst for de store virksomheder med mere end 250 ansatte. Her svarer 31 procent, at det var afgørende for ansættelsen af den seneste elev. 17 procent af de mellemstore virksomheder med mellem 26 og 250 ansatte svarer det samme. Og bare 8 procent af de små virksomheder med højst 25 ansatte svarer, at en studentereksamen var afgørende for ansættelsen af den seneste elev.

Figur 4. Studentereksamen var afgørende for ansættelsen af den seneste elev

Kilde: Virksomhedssurvey gennemført af Danmarks Statistik for DEA
N: 1.017 praktikaktive virksomheder

Flere end hver fjerde virksomhed vil helst have elever med kørekort

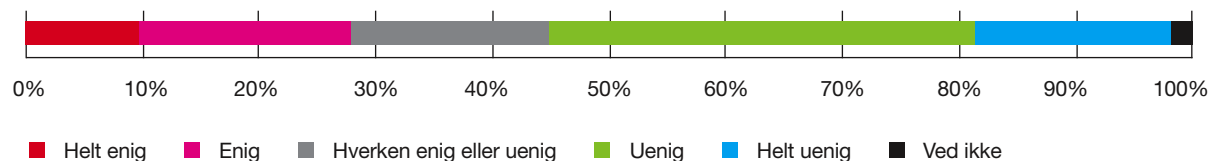
For 28 procent af virksomhederne var det væsentlig i ansættelsen af den seneste elev, at eleven havde kørekort. Det er virksomhederne fra brancher som Landbrug, skovbrug og fiskeri, Bygge og anlæg samt Transport, som især lægger vægt på, om eleverne har kørekort. Virksomhederne i brancher, der aftager mange merkantile elever, er dem, som lægger mindst vægt på, om eleverne har kørekort.

Kørekortet har størst betydning for virksomheder på Bornholm, det øvrige Sjælland og i Nordjylland. Her svarer mellem 37 procent og 40

procent, at det var afgørende, da de ansatte den seneste elev. For virksomheder i København og omegn svarer 19 procent, at det var afgørende. Det er altså primært virksomhederne i Udkantsdanmark, som efterspørger elever med kørekort.

De mindre virksomheder er også mere afhængige af, at eleverne har kørekort end de større virksomheder er. I de små virksomheder svarer 37 procent, at et kørekort var afgørende for ansættelsen af den seneste elev. 25 procent af de mellemstore virksomheder svarer det samme. Og hos bare 6 procent af de store virksomheder, var et kørekort afgørende for ansættelsen af den seneste elev.

Figur 5. Kørekort var afgørende for ansættelsen af den seneste elev

Kilde: Virksomhedssurvey gennemført af Danmarks Statistik for DEA
N: 1.017 praktikaktive virksomheder

ER ELEVERNE FOR DÅRLIGE?

Erhvervsskoleelevernes faglige kvalifikationer og personlige engagement fremhæves ofte i debatten som årsag til, at virksomhederne ikke vil ansætte flere elever. 40 procent af de adspurgte virksomheder svarede i en DI-rundspørge i foråret 2012, at de havde oplevet problemer med at få kvalificerede elever til deres praktikpladser (DI, 2012). Region Hovedstaden har for nyligt gennemført en undersøgelse blandt regionens virksomheder, og her svarer godt hver tiende, at kvaliteten af de nuværende uddannelser – og dermed fagligheden hos eleverne – er for lav (Region Hovedstaden, 2014).

Vi har spurgt virksomhederne om deres oplevelser med elevernes faglige kvalifikationer og personlige kompetencer (kan de møde til tiden og passe et arbejde), og vi har spurgt dem, om de har dårlige erfaringer med at have elever ansat. De fleste virksomheder i vores undersøgelse oplever ikke, at elevernes faglige og personlige kompetencer er for dårlige, men ca. en fjerdedel af virksomhederne gør.

Blandt de virksomheder, som ikke vil ansætte flere i den nærmeste fremtid, har ca. 30 procent af virksomhederne, der ikke har haft elever de seneste to år, haft dårlige oplevelser med elever.

Det er praktikaktive og praktikpladsgodkendte virksomheder, som er blevet spurgt om deres

oplevelser med elever. I præsentationen af spørgeskemaundersøgelsens resultater vises både de praktikaktive virksomheders og de godkendte virksomheders besvarelser i figurerne, men teksten afrapporterer som udgangspunkt kun de praktikaktive virksomheders svar. Hvor der er store afvigelser mellem disse og de godkendte virksomheders besvarelser, rapporteres forskellen.

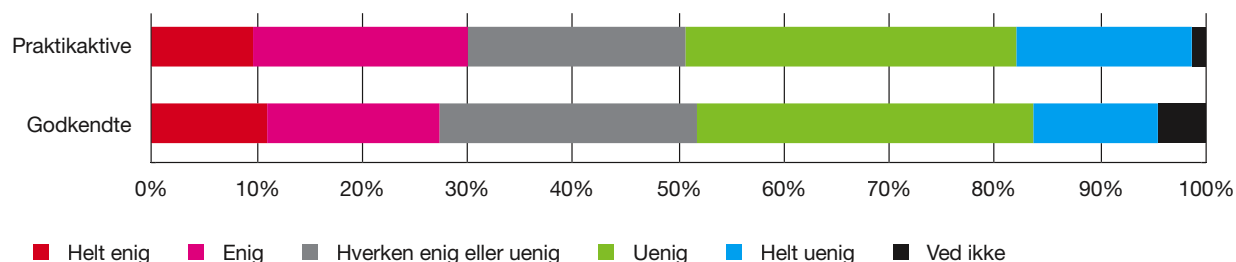
Flere end hver fjerde virksomhed kan ikke finde fagligt kvalificerede elever

30 procent af de praktikaktive, der gerne vil ansætte flere elever, svarer, at de ikke kan finde fagligt kvalificerede elever. 47 procent af de praktikaktive virksomheder, som gerne vil ansætte flere elever, mener ikke, at elevernes faglige kvalifikationer hindrer dem i at ansætte nye elever.

Det er særligt inden for brancherne Hoteller og restauranter, Landbrug, skovbrug og fiskeri samt Industri, at virksomhederne har svært ved at finde elever, som er fagligt dygtige nok.

Det er de mindste virksomheder, der har sværest ved at tiltrække de dygtige elever. 38 procent af virksomhederne med højest 25 ansatte svarer, at de har svært ved at finde fagligt kvalificerede elever. Samme udfordring har 22 procent af de mellemstore virksomheder og bare 5 procent af de store virksomheder med mere end 250 ansatte.

Figur 6. Vi kan ikke finde fagligt kvalificerede elever (vil gerne ansætte elever)

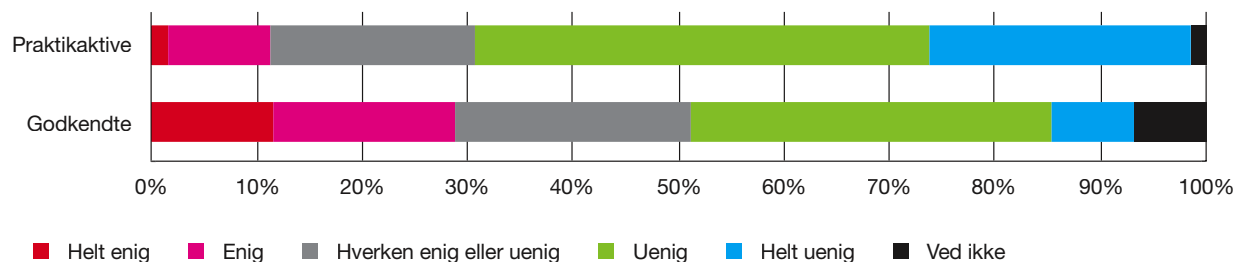
Kilde: Virksomhedssurvey gennemført af Danmarks Statistik for DEA
N: 207 praktikaktive virksomheder og 110 godkendte, men ikke praktikaktive virksomheder

Blandt de praktikaktive virksomheder, som *ikke* vil ansætte flere elever lige nu, er det bare 12 procent, som svarer, at årsagen hertil er, at elevernes faglige kvalifikationer er for ringe. Når de praktikaktive virksomheder ikke ønsker at ansætte flere i den nærmeste fremtid, er det altså sjældent på grund af elevernes faglige kompe-

tencer. 68 procent svarer, at de er uenige i, at elevernes faglige kvalifikationer er for ringe.

Blandt de praktikpladsgodkendte virksomheder, som ikke har haft elever de seneste to år, er der til gengæld 29 procent, som svarer, at elevernes faglige kvalifikationer er for dårlige.

Figur 7. Elevernes faglige kvalifikationer er for ringe (vil ikke ansætte flere elever)

Kilde: Virksomhedssurvey gennemført af Danmarks Statistik for DEA
N: 636 praktikaktive virksomheder og 251 godkendte, men ikke praktikaktive virksomheder

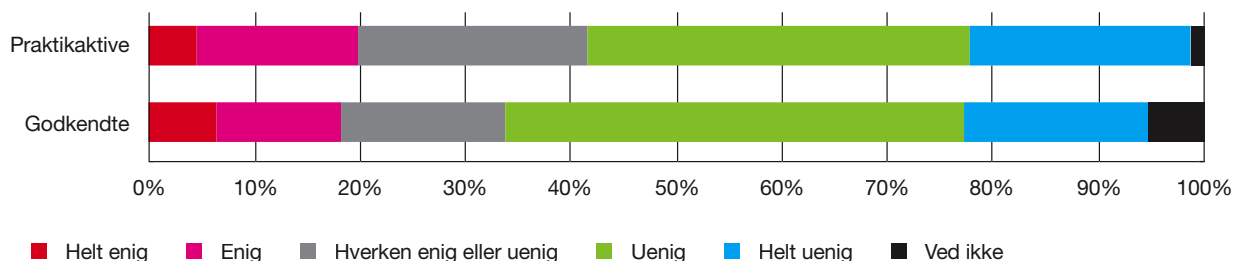
Knap hver femte virksomhed kan ikke finde elever, der kan passe et arbejde og møde til tiden
19 procent af de praktikaktive virksomheder, som gerne vil tage flere elever, svarer, at de ikke kan finde elever, der kan passe et arbejde, møde til tiden og arbejde selvstændigt.

Ligesom med de faglige kvalifikationer er det en udfordring, som særligt virksomhederne inden for brancherne Hoteller og restauranter samt Landbrug, skovbrug og fiskeri oplever. Virksomhederne inden for Bygge og anlæg har også svært ved at finde elever med de rette personlige kompetencer.

Det er igen især de små virksomheder, der oplever udfordringen. 30 procent af de små virksomheder, som gerne vil tage flere elever, svarer, at de ikke kan finde elever, som kan passe et

arbejde. 10 procent af de mellemstore virksomheder har samme udfordring. Og bare 2 procent af de store virksomheder med mere end 250 ansatte oplever denne udfordring.

Figur 8. Vi kan ikke finde elever, der kan passe et arbejde (vil gerne ansætte flere elever)

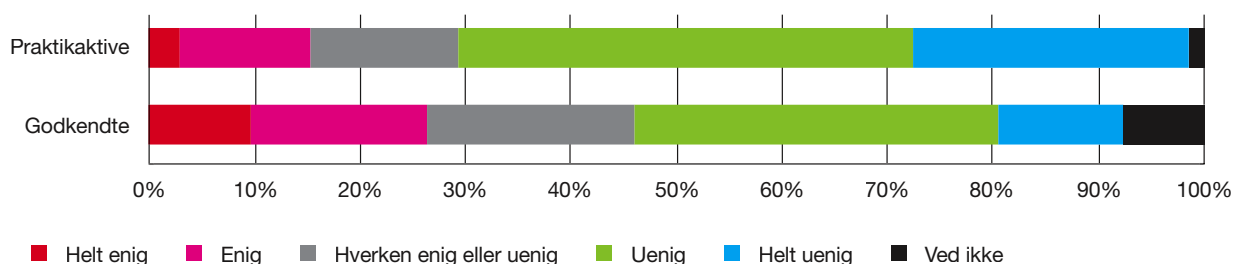
Kilde: Virksomhedssurvey gennemført af Danmarks Statistik for DEA
N: 636 praktikaktive virksomheder og 251 godkendte, men ikke praktikaktive virksomheder

Blandt de praktikaktive virksomheder, der *ikke* vil ansætte flere elever, svarer 15 procent, at det skyldes, at elevernes personlige kompetencer er for dårlige. 69 procent er uenige heri.

mere kritiske over for elevernes kompetencer. Her svarer 27 procent, at elevernes personlige kompetencer er årsag til, at de ikke vil ansætte flere elever.

Igen er de praktikpladsgodkendte virksomheder, der ikke har haft elever ansat de seneste to år,

Figur 9. Elevernes personlige kompetencer er for dårlige (vil ikke ansætte flere elever)

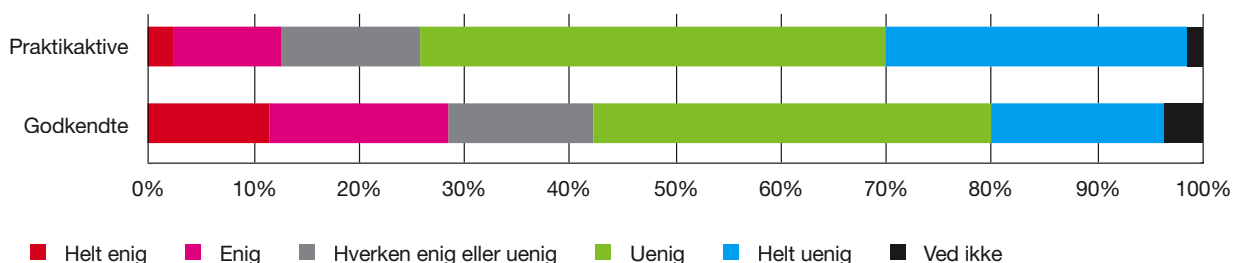
Kilde: Virksomhedssurvey gennemført af Danmarks Statistik for DEA
N: 636 praktikaktive virksomheder og 251 godkendte, men ikke praktikaktive virksomheder

Dårlige erfaringer med tidligere elever

Dårlige erfaringer med tidligere elever holder 12 procent af de praktikaktive virksomheder fra at ansætte elever igen i den nærmeste fremtid. Men for 72 procent af de praktikaktive virksomheder, som ikke vil ansætte flere elever lige nu, er det ikke dårlige erfaringer med tidligere elever, som er årsagen.

Blandt de godkendte virksomheder, der ikke har haft elever i løbet af de senest to år, har betydeligt flere haft dårlige erfaringer med eleverne. I alt 29 procent svarer, at de har haft dårlige erfaringer med tidligere elever.

Figur 10. Har tidligere haft dårlige erfaringer med elever (vil ikke ansætte flere elever)

Kilde: Virksomhedssurvey gennemført af Danmarks Statistik for DEA
N: 636 praktikaktive virksomheder og 251 godkendte, men ikke praktikaktive virksomheder

KAN DET BETALE SIG AT HAVE ELEVER?

De danske elever er dyre – i hvert fald når vi sammenligninger os med Tyskland og Østrig – to nærtliggende lande, som også har erhvervsuddannelserne funderet på vekseluddannelse. Faktisk er lønnen og de sociale bidrag, som arbejdsgiverne i Danmark betaler, det dobbelte af, hvad arbejdsgiverne i Tyskland og Østrig betaler (DEA, 2012).

I Danmark betaler arbejdsgiverne eleverne løn – også i elevernes skoleperioder. Dog kompenseres arbejdsgiverne gennem Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag, AUB, tidligere AER-ordningen, og får dækket en del af lønudgiften i skoleperioder.

Fra juni 2009 til udgangen af 2012 gjaldt tillige en bonusordning, så virksomheder, der tog elever,

kunne modtage en bonus på op til 70.000 kr. pr. elev. I 2013 kunne virksomheder med elever under 25 år modtage en bonus på op til 33.000 kr. En evaluering af ordningen viste imidlertid, at den var dyr og effekten af den udbetalte bonus aftagende (UVM).

Blandt de adspurgte virksomheder er der delte meninger om, hvorvidt det er en god forretning at have elever ansat. Igen er det er de praktikaktive virksomheder og de praktikgodkendte virksomheder, som er blevet spurgt, og deres svar fremgår af figurerne nedenfor. I teksten præsenteres alene de praktikaktive virksomheders svar.

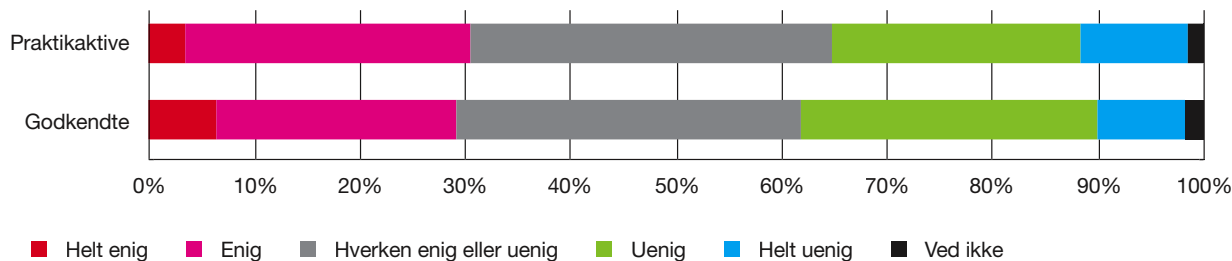
En god forretning eller en dyr investering?

Udsagnet *Elever er en økonomisk gevinst* deler vandene: Ca. en tredjedel af de praktikaktive virksomheder, som gerne vil ansætte flere elever,

mener, at det er en økonomisk gevinst at have elever. En anden tredjedel er i tvivl, og den sidste tredjedel mener ikke, det er en økonomisk gevinst at have elever.

Der er flere små end store virksomheder, der mener, at det er en økonomisk gevinst at have elever.

Figur 11. Det er en økonomisk gevinst at have elever (vil gerne ansætte flere elever)

Kilde: Virksomhedssurvey gennemført af Danmarks Statistik for DEA
 N: 207 praktikaktive virksomheder og 110 godkendte, men ikke praktikaktive virksomheder

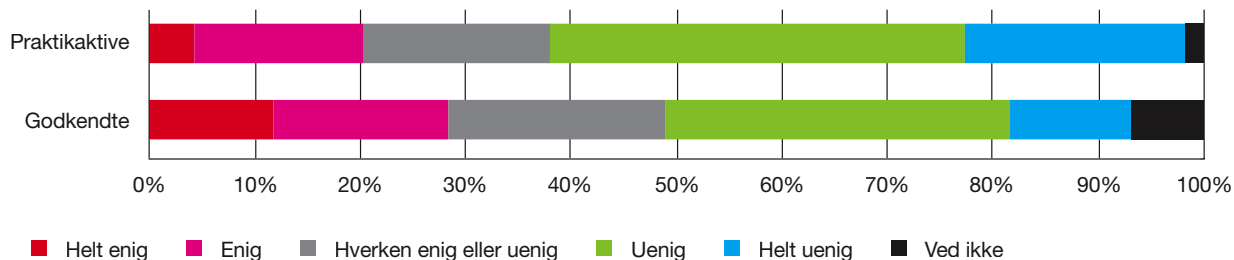
Hver femte praktikaktive virksomhed mener det er for dyrt at have elever

Blandt de praktikaktive virksomheder, som ikke vil ansætte flere elever, svarer 20 procent, at det er for dyrt at have elever ansat. 60 procent er uenige heri.

For langt de fleste virksomheder synes det ikke at være elevernes løn, som er årsagen til, at de ikke vil ansætte flere elever. Dog er der et mindretal på 20 procent af de praktikaktive virksomheder og 29 procent af de godkendte virksomheder, der ikke vil ansætte flere elever, som mener, det er for dyrt at have dem.

At det er dyrt at have elever er en holdning, som er særligt udbredt blandt de små frem for de større virksomheder.

Figur 12. Det er for dyrt at have elever (vil ikke ansætte flere elever)

Kilde: Virksomhedssurvey gennemført af Danmarks Statistik for DEA
 N: 636 praktikaktive virksomheder og 251 godkendte, men ikke praktikaktive virksomheder

Afsnittet Økonomi på side 36 viser, hvor mange virksomheder, der ville ansætte flere elever, hvis virksomhedernes omkostninger til elever var lavere.

ER DET FOR RESSOURCEKRÆVENDE FOR VIRKSOMHEDERNE AT HAVE ELEVER?

En ting er løn, men omkostningerne ved at have elever knytter sig også til den tid, som oplæring af eleven og det administrative arbejde om elevens forhold kræver.

Vi kender kun svaret fra de virksomheder, som ikke ønsker at ansætte flere elever i den kommende tid. Og blandt dem svarer 41 procent af de praktikaktive virksomheder, at tid er en væsentlig årsag til, at de ikke vil ansætte flere elever. Dog er næsten lige så mange uenige heri.

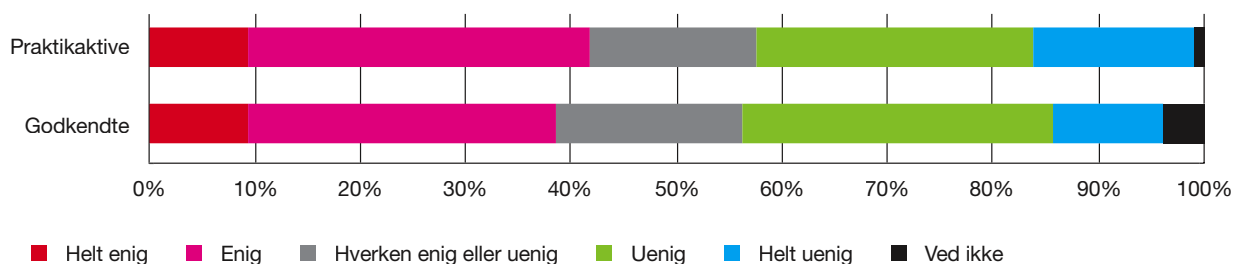
Administrative udfordringer holder hver tiende praktikaktive virksomhed fra at ansætte flere elever. Blandt de praktikpladsgodkendte virksomheder, der ikke har haft elever inden for de seneste to år, er der 28 procent, som angiver administrativt besvær som årsag til ikke at ansætte flere elever.

Ca. 40 procent af virksomhederne har ikke tid til at tage flere elever

Blandt de virksomheder, som ikke vil ansætte flere elever, svarer 41 procent af de praktikaktive virksomheder, at det er for tidskrævende at have elever.

Det er især de mellemstore virksomheder med mellem 26 og 250 ansatte, som mener, det er tidskrævende. Blandt de mindste virksomheder er der færrest, som er enige eller helt enige i tiden som en årsag til ikke at ansætte flere elever.

Figur 13. Vi har ikke tid til at have flere elever (vil ikke ansætte flere elever)

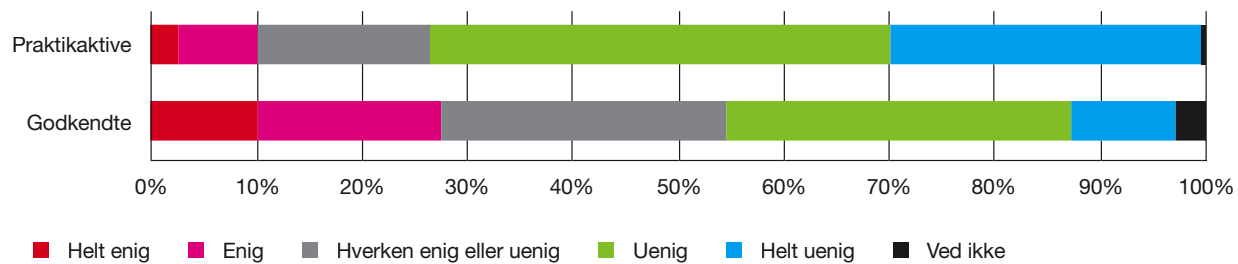
Kilde: Virksomhedssurvey gennemført af Danmarks Statistik for DEA
N: 636 praktikaktive virksomheder og 251 godkendte, men ikke praktikaktive virksomheder

Hver tiende praktikaktive virksomhed mener det er for administrativt besværligt at have elever

10 procent af de praktikaktive virksomheder, som ikke vil ansætte flere elever, svarer, at det skyldes de administrative opgaver, en uddannelsesaftale kræver. Der er flere mindre end større virksomheder, som oplever, at det kan være administrativt besværligt at have elever.

Blandt de godkendte virksomheder, der ikke har haft elever de seneste to år, er det 28 procent, som oplever det som besværligt.

Figur 14. Det er for administrativt besværligt at have elever (vil ikke ansætte flere elever)

Kilde: Virksomhedssurvey gennemført af Danmarks Statistik for DEA
N: 636 praktikaktive virksomheder og 251 godkendte, men ikke praktikaktive virksomheder

DEL 3 – HVAD KUNNE GIVE FLERE PRAKTIKPLADSER?

Der er en udfordring med at få praktikpladsudfordringens ender til at mødes. Første del af analysen viste, at hvis alle praktikaktive virksomheder i gennemsnit ansatte det samme antal elever, som de praktikaktive virksomheder *med* elever, så ville der være praktikpladser nok til alle. Mens anden del af analysen viste, at det ikke er altid, at virksomhedernes efterspørgsel på eksempelvis faglige kvalifikationer modsvares af de praktikpladssøgende elevers evner.

I rapportens sidste afsnit præsenteres en række initiativer, som kan skabe et bedre match mellem udbuddet af praktikpladser og efterspørgslen herpå. I spørgeskemaundersøgelsen har vi spurgt virksomhederne, om ændringer af vekseldannelsesprincippet, aflønningen af elever og andre mindre indgribende forhold kunne få dem til at ansætte flere elever.

Det er vigtigt at holde sig for øje, at vi har spurgt ind til hypotetiske situationer eksempelvis: *Ville I ansætte flere elever, hvis elevlønnen var lavere?* Det er uden omkostninger for virksomhederne at svare ja i spørgeskemaundersøgelsen, mens det ikke er givet, at de ville gøre det, hvis situationen indfandt sig. Derfor skal afsnittets resultater tages med en vis usikkerhed in mente og primært læses som et signal om, at en større grad af fleksibilitet og økonomisk aflastning kunne give virksomhederne bedre muligheder for at tage elever.

Mange veje til flere praktikpladser

Hvis vekslen mellem skole- og praktikophold organiseredes anderledes, så alle elever havde deres første praktikperiode i skolepraktik og først i anden praktikperiode kom ud i en virksomhed,

ville 12 procent af de praktikaktive virksomheder ansætte flere elever. Og lidt flere end hver femte praktikaktive virksomhed ville tage flere elever, hvis elevernes vekslen mellem skole- og virksomhedsophold i stedet vekslede hver uge, så eleverne eksempelvis var i skole én dag om ugen og i virksomheden de resterende fire dage om ugen.

Hvis elevlønnen var lavere, ville 28 procent af de praktikaktive virksomheder ansætte flere elever. Næsten halvdelen af de praktikaktive virksomheder ville ansætte flere elever, hvis staten betalte eleverne SU frem for, at virksomhederne betaler eleverne løn.

Blandt andre initiativer svarer 22 procent af de praktikaktive virksomheder, at de ville ansætte flere elever, hvis skolerne var mere opsøgende. 16 procent ville ansætte flere, hvis det var muligt at få et praktikvejlederkursus, så medarbejderne, der skulle oplære eleverne, var bedre rustet hertil. Og 12 procent ville ansætte flere, hvis det var muligt at indgå en kontrakt med eleven, som betød, at eleven to år efter endt uddannelse skulle arbejde i virksomheden.

Af de foreslåede initiativer for at gøre det mere attraktivt at ansætte flere elever, er der ikke ét, som appellerer til flertallet af virksomheder. For nogle virksomheder er nogle forhold afgørende, for andre virksomheder andre forhold. Det – blandt andet – gør praktikpladsudfordringen så kompleks. Men selv om et initiativ kun vil få et mindretal af de praktikaktive virksomheder til at ansætte flere elever, så kan det godt være tilstrækkeligt til at reducere efterspørgslen på praktikpladser betydeligt. Samlet er der 28.000

praktikaktive virksomheder i februar 2014. Hvis eksempelvis 16 procent af dem ansætter bare én elev mere, vil det betyde ca. 4.300 flere praktikpladser.

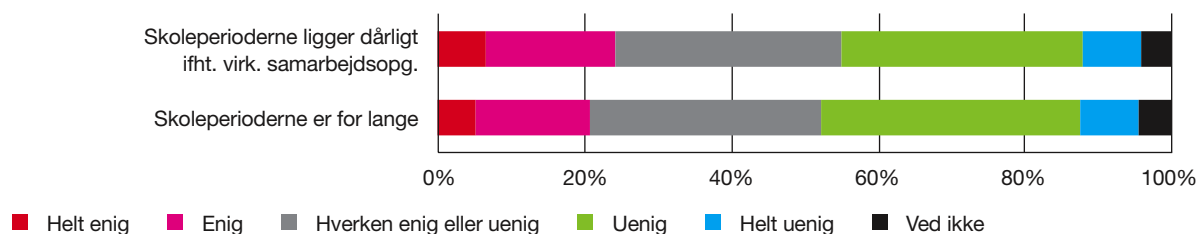
FLEKSIBEL VEKSELUDDANNELSE KUNNE GIVE FLERE PRAKTIKPLADSER

Vi har spurgt de praktikaktive virksomheder, om årsagerne til, at de ikke vil tage flere elever, skyldes praktikperiodernes varighed og placering. Det kan være svært at undvære en medarbejder, som arbejdsprocessen ellers er afhængig af i en længere periode, fordi vedkommende skal på skolebænken.

Det viser sig, at skoleperiodernes placering og længde er en udfordring for ca. en femtedel af de praktikaktive virksomheder. Figur 14 viser, at 24 procent af de praktikaktive virksomheder er enige eller helt enige i, at skoleperioderne ligger dårligt i forhold til virksomhedens arbejdsopgaver. Og 21 procent af de praktikaktive virksomheder mener, at skoleperioderne er for lange.

For cirka en femtedel af de praktikaktive virksomheder ville det altså være mere attraktivt at tage elever, hvis skoleperiodernes længde og placering var anderledes end i dag.

Figur 15. Holdning til vekseluddannelse

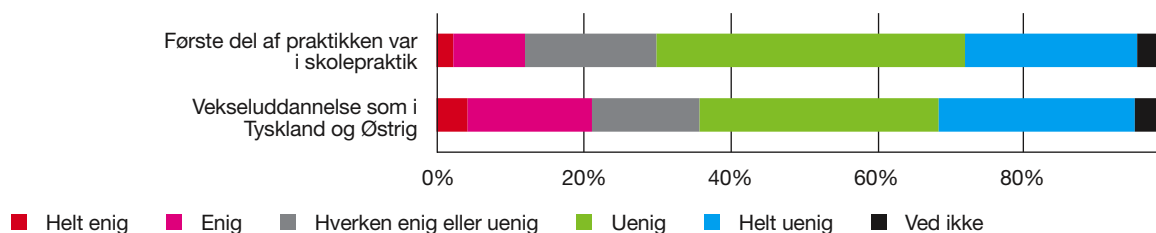
Kilde: Virksomhedssurvey gennemført af Danmarks Statistik for DEA
N: 951 praktikaktive virksomheder

Vekslen mellem praktik og skole kunne organiseres anderledes end i dag. Fx sådan at alle elever havde deres første praktikophold i skolepraktik og først kom i praktik i en virksomhed i det efterfølgende praktikforløb. På den måde vil det samlede praktikforløb pr. elev blive kortere i virksomhederne, og samtidig ville virksomhederne få elever, som havde nogle praktiske erfaringer med sig fra skolepraktikken. Figur 15 viser, at det tilsiger i alt 12 procent af de praktikaktive virksomheder at indrette vekseluddannelsen således.

hvor eleverne er i virksomhederne to til tre dage om ugen og de resterende dage på skolen, svarer 21 procent af de praktikaktive virksomheder, at de ville ansætte flere elever.

Hvis vekslen mellem skoleophold og praktikforløb i stedet organiseres som i Tyskland og Østrig,

Figur 16. Hvad kunne få jer til at ansætte flere elever? Organisering af vekseluddannelse

Kilde: Virksomhedssurvey gennemført af Danmarks Statistik for DEA
N: 951 praktikaktive virksomheder

Hvis en ændring af vekseluddannelserne, så alle elever har deres første praktikperiode i skolepraktik og de øvrige i en virksomhed, kan få 12 procent af de praktikaktive virksomheder til at tage bare én elev mere, vil det med i alt 28.000 praktikaktive virksomheder svare til ca. 3.250 flere praktikpladser.

Og hvis en indretning af vekseluddannelserne som i Tyskland og Østrig kan få 21 procent af de praktikaktive virksomheder til at ansætte en elev mere, vil det give ca. 5.650 praktikpladser.

Det er ikke givet, at ændringerne med succes kan implementeres samtidig, men resultaterne vidner om, at en større fleksibilitet i vekseluddannelserne kunne imødekomme flere virksomheders forskellige behov og skabe flere praktikpladser. Regnestykket vidner om, at et initiativ, som bare tilgodeser et mindretal af de praktikaktive virksomheder, kan udløse praktikpladser til en stor del af de praktikpladssøgende.

ØKONOMI

I afsnittet *Kan det betale sig at have elever?* så vi, at en tredjedel af virksomhederne mener, det er en god investering at have elever, mens ligeså mange var uenige heri. Og hver femte praktikaktive virksomhed, der ikke vil ansætte flere elever, svarer, at det er, fordi eleverne er for dyre.

I dette afsnit spørger vi virksomhederne, om de ville ansætte flere elever, hvis deres omkostninger hertil var lavere. Enten fordi lønnen var lavere, eller fordi staten betalte eleverne SU i stedet for, at virksomhederne betaler dem løn.

Flere end hver fjerde virksomhed ville ansætte flere elever til en lavere løn

28 procent af de praktikaktive virksomheder svarer, at de ville ansætte flere, hvis lønnen var lavere. Det viser figur 17. Mens flere end halvdelen af de praktikaktive virksomheder svarer, at en lavere elevløns ikke vil betyde, at de vil ansætte flere elever.

Det er særligt virksomheder inden for Landbrug, skovbrug og fiskeri, Hoteller og restauranter, Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service samt Bygge og anlæg, som ville ansætte flere, hvis elevlønnen var lavere. Og der er flere af de små end de større virksomheder, der ville ansætte flere, hvis lønnen var lavere.

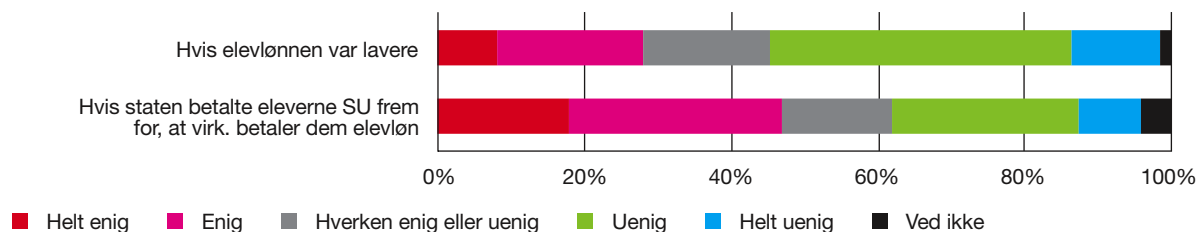
Men hvad hvis virksomhederne slet ikke skulle betale eleverne løn, og eleverne i stedet fik SU betalt af staten som de øvrige elever på ungdomsuddannelserne? Til udsigten om helt at slippe for aflønningen af eleverne svarer 47 procent af de praktikaktive virksomheder, at de i så fald ville ansætte flere elever. 34 procent er

uenige heri, og 19 procent er i tvivl om, hvad det vil betyde for deres ansættelse af elever.

Det er virksomhederne inden for Hoteller og

restauranter, Landbrug, skovbrug og fiskeri samt Kultur og fritid, hvor flest synes om SU til elever. Og der er igen flere små end større virksomheder, der synes om det.

Figur 17. *Hvad kunne få jer til at ansætte flere elever? Aflønningen af eleverne*

Kilde: Virksomhedssurvey gennemført af Danmarks Statistik for DEA
N: 951 praktikaktive virksomheder

28 procent af de praktikaktive virksomheder ville ansætte flere, hvis elevlønnen var lavere. Ansatte 28 procent af alle praktikaktive virksomheder bare én elev mere til en lavere løn, ville det give ca. 7.700 flere praktikpladser.

Hvis staten betalte elever SU, kunne det få hele 47 procent af de praktikaktive virksomheder til at ansætte flere elever. Ansatte 47 procent af de i alt 28.000 praktikaktive virksomheder én elev mere, ville det give ca. 12.700 praktikpladser.

ANDRE TILTAG FOR FLERE PRAKTIKPLADSER

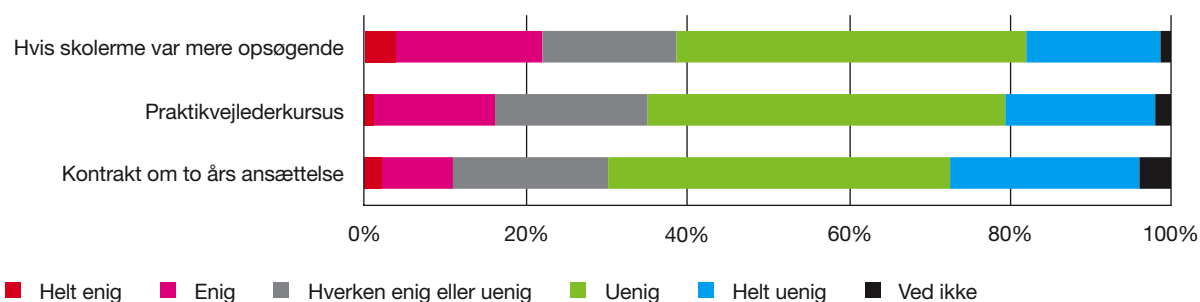
Andre tiltag end organiseringen af vekselluddannelse og løn kan også have betydning for virksomhedernes ansættelse af elever. Vi har spurgt til tre konkrete forhold, flere andre er selvfølgelig mulige.

Figur 17 viser, at 22 procent af de praktikaktive virksomheder mener, at de ville ansætte flere elever, hvis skolerne var mere opsøgende i deres arbejde.

Hvis det var muligt at give en eller flere af virksomhedernes medarbejdere et praktikvejlederkursus, så de var bedre rustet til at oplære elever, svarer 16 procent af de praktikaktive virksomheder, at de ville ansætte flere elever.

Det kan være ressourcekrævende at oplære nye elever, men hvis man ved ansættelsen af elever samtidig indgik en kontrakt om, at vedkommende skulle arbejde fx 2 år i virksomheden efter svendebrevet, kunne det få 11 procent af de praktikaktive virksomheder til at ansætte flere elever.

Figur 18. Hvad kunne få jer til at ansætte flere elever? Tiltag for flere praktikpladser

Kilde: Virksomhedssurvey gennemført af Danmarks Statistik for DEA
 N: 951 praktikaktive virksomheder

Hvis skolerne var mere opsøgende i deres praktikarbejde, og 22 procent af de i alt 28.000 praktikaktive virksomheder dermed ansatte flere elever, ville det give ca. 6.000 flere praktikpladser. Tilbyder man i stedet et praktikvejlederkursus, og ansætter de 16 procent, som mener, det kunne få dem til at ansætte flere elever, bare én elev hver, så vil det i alt betyde ca. 4.500 flere praktikpladser. Hvis en kontrakt om ansættelse i to år efter svendebrevet kunne få 11 procent af de praktikaktive virksomheder til at ansætte flere elever, så ville det give ca. 3.000 flere praktikpladser.

DATA OG METODE

REGISTERUNDERSØGELSEN

Når vi i denne undersøgelse belyser praktikpladsudfordringen som forholdet mellem efterspørgslen på praktikpladser og det potentielle udbud af praktikpladser, gør vi det med afsæt i registerdata fra UNI•C og Danmarks Statistik. Fra UNI•Cs EASY-P-register har vi oplysninger om virksomhedernes praktikpladsgodkendelser, praktikaftaler mellem virksomheder og elever samt elevernes praktikpladssøgninger. Disse oplysninger kombinerer vi med individ- og virksomhedsoplysninger fra Danmarks Statistik. På den måde ved vi, hvor de praktikpladssøgende elever bor, hvor gamle de er, om de har en anden ungdomsuddannelse i forvejen mm. Og om virksomhederne ved vi bl.a. hvor mange medarbejdere, de har ansat, virksomhedens geografiske placering mm.

En godkendelse giver ret til at uddanne en eller flere elever inden for ét uddannelsesområde. En virksomhed kan godt have flere godkendelser og dermed muligheden for at uddanne elever inden for flere forskellige uddannelser. Godkendelsen bestemmer ikke antallet af elever, virksomhederne kan ansætte. Dette afhænger i stedet af virksomhedens størrelse og fastsættes af de faglige udvalg.

Statustidspunkt

2010 er det seneste tidspunkt, hvor det er muligt at kombinere data fra UNI•C og Danmarks Statistik. November er et godt statustidspunkt, fordi den måned ikke er influeret af forårshelligdage, sommerferie, jul eller de mange, som bliver færdige med grundforløbet i henholdsvis sommer- og vintermånederne. Det gennemsnitlige antal praktikpladssøgende var i 2010 7.559, hvilket gør

november, hvor 7.110 søgte praktikplads, til en repræsentativ måned for året.

Med et tre et halvt år gammelt statustidspunkt er vi opmærksomme på, at virksomheder, der dengang havde en eller flere uddannelsesaftaler med elever, ikke nødvendigvis har det i dag, og at virksomheder, der har det i dag, ikke nødvendigvis havde det dengang. Tabellerne i bilaget viser udviklingen i rapportens nøgletal fra 2006 til 2010. Med viden om, hvordan udviklingen har set ud, kan vi få en indikation af, om konklusionerne kan forventes også at gælde i dag. Siden 2010 har virksomhederne været på vej ud af krisen, hvilket kunne betyde, at de har haft bedre vilkår for at ansætte elever. Til gengæld ved vi, at antallet af praktikpladssøgende elever er steget siden 2010, fra 7.110 praktikpladssøgende i november 2010 til 12.339 i februar 2014.

CVR-nummer og arbejdssted

I registerundersøgelsen indgår samtlige virksomheder registeret ved et CVR-nummer i perioden 2006 til 2010, som vi både kan registrere i UNI•C's og Danmarks Statistiks registre. I november 2010, er der 552 elever, som har aftaler med virksomheder, der ikke indgår i Danmarks Statistiks registre. Vi har valgt at udelukke disse elever fra analysen. Der kan være flere årsager til, at virksomhederne ikke optræder i Danmarks Statistiks registre – formodentlig skyldes det, at virksomhederne er gået konkurs.

En praktikpladsgodkendelse gives til en produktionsenhed/arbejdssted (p-nummer). En virksomhed kan sagtens have flere arbejdssteder – både tæt på hinanden eller spredt over et større geografisk område som fx detailhandelsbutikker.

De oplysninger, vi har om virksomhederne, knytter sig til virksomhedens CVR-nummer. Én virksomhed har ét CVR-nummer, men kan godt have arbejdssteder flere steder i landet. Det betyder, at de oplysninger vi har om virksomhederne kun knytter sig til dér, hvor CVR-nummeret er registreret, mens virksomheden godt kan ansætte elever på flere adresser. Det giver et usikkert billede, når vi undersøger det geografiske mismatch mellem udbud og efterspørgsel på praktikpladser.

Usikkerheden knytter sig særligt til store virksomheder med arbejdssteder flere steder i landet, hvor hovedkontoret (og CVR-nummeret er registreret) oftest vil være i hovedstadsområdet. Det betyder, at vores data vil favorisere hovedstadsområdet som havende flere praktikpladser, end det egentlig er tilfældet. For langt de fleste virksomheder (97 procent) gælder det dog, at de kun har arbejdssted(er) i én landsdel. Det er altså kun for tre procent af virksomhederne, at oplysningerne om den geografiske placering er behæftet med usikkerhed.

Disponeringer i data

Der fandtes i november 2010 5.699 uddannelsesaftaler i virksomheder, der ikke var praktikpladsgodkendte. Da en virksomhed ikke kan have elever ansat uden at være godkendt, er der tale om fejl i registreringen af praktikpladsgodkendelserne. Uddannelsesaftalerne indgår i undersøgelsen og virksomhederne behandles som praktikaktive virksomheder.

Godkendelser af virksomheder, hvor arbejdsstedet (p-nummeret) ikke indgår, er fjernet, fordi vi ikke kan definere hvor og hvor mange landsdele, de er repræsenteret i uden den information. Det drejer sig om i alt 8.519 af 170.251 godkendelser. Desuden er enmandsvirksomheder med mere end én elev fjernet – i alt 33 virksomheder.

De fleste praktikpladssøgende elever står uden praktikplads eller er i gang med en skolepraktik. Dog søgte 162 af eleverne, der allerede havde en ordinær uddannelsesaftale hos en virksomhed, også efter en praktikplads. De udgjorde i alt 0,3 procent af eleverne med en ordinær aftale. Disse elever behandles ikke som praktikpladssøgende.

Der er elever, som vi har oplysninger om fra UNI•C, men som vi ikke kan genfinde i Danmarks Statistiks registre. De er udeladt af analysen. I november 2010 var det i alt 614 personer.

I enkelte tilfælde har én person mere end én aftale den 1. november. I 2010 var det i alt 819 personer. I disse tilfælde er den længste aftale valgt som genstand for analyse. Det drejer sig i størstedelen af tilfældene om forløb i både skolepraktik og korte aftaler i virksomhederne.

I de opgørelser for praktikpladssituationen, som løbende offentliggøres af UNI•C, rapporteres antallet af aftaler, og ikke som vi gør her, antallet af elever. Det gør en forskel, når denne undersøgelses data sammenlignes med UNI•Cs statistikker. I november 2010 var der således 73.741 igangværende aftaler, mens vi finder 62.162 elever med en uddannelsesaftale.

Før 2010 er uddannelsesaftaler for elever på social- og sundhedsuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse ikke inkluderet i statistikken. Da 2010 er det første år, de er inkluderet, er indberetninger her en smule usikre. Det har betydning for de analyser, hvor resultatet deles i indgange til erhvervsuddannelserne og på branche: Indgangen *Sundhed, omsorg og pædagogik* og branchegruppen *Sundhed og socialvæsen* er påvirket heraf (UNI•C, 2012).

SPØRGESKEMAUNDERSØGELSEN

Registerdataene kan give svar på en række faktuelle spørgsmål, men hypoteserne om, hvilke elever virksomhederne foretrækker og hvorfor, må besvares på anden måde. Derfor er registerundersøgelsen suppleret af en spørgeskemaundersøgelse blandt virksomheder.

Tre målgrupper

Vi har målrettet spørgsmålene i spørgeskemaet til tre forskellige grupper af virksomheder:

Kategorisering af virksomheder

Praktikaktive virksomheder	Virksomheder, der er godkendte til at have elever og som har eller har haft en elev inden for de seneste to år (i perioden januar 2012 til og med december 2013)
Godkendte virksomheder	Virksomheder, der er godkendte, men ikke har haft en elev inden for de seneste to år
Ikke-godkendte virksomheder	Virksomheder, der ikke er godkendte til at have elever

Små og mellemstore virksomheder, der typisk tager en enkelt eller få elever udgør størstedelen af virksomhedslandskabet i Danmark, og de virksomheder, som tager mange elever, udgør en lille del af alle virksomheder. Da vi er interesserede i at kende mere til virksomhedernes bevæggrunde for at tage eller ikke tage elever, er det relevant at få tilpas mange besvarelser fra både små, mellemstore og store virksomheder med mange elever. Derfor er der flere besvarelser fra virksomheder med mange elever og færre besvarelser fra virksomheder med få elever i forhold til, hvad der er repræsentativt.

Stikprøveudvælgelse

Danmarks Statistik har sammensat en stikprøve af gruppen af praktikaktive virksomheder. Det er virksomheder, som aktivt bruger elever, og som med størst sandsynlighed kan forventes at gøre det igen. Stikprøven er sammensat, så vi ville få brugbare svar fra alle størrelser af virksomheder. Derfor er den ikke simpelt tilfældigt udvalgt og besvarelserne er ikke repræsentative for alle virksomheder med elever. Tabel 18 viser, hvor mange virksomheder – med hvor mange elever – der indgår i stikprøven.

Data er blevet indsamlet på web i perioden 27. januar 2014 til 18. marts 2014, og på telefon i perioden 3. februar 2014 til 17. marts 2014.

Tabel 18. Stratificering af praktikaktive virksomheder

Strata	Population	Stikprøve
1 elev	11.898	200
2 - 5 elever	12.206	550
6 -10 elever	2.127	200
11 - 50 elever	957	350
51+ elever	203	203

Kilde: Danmarks Statistik

Efter indsamlingen af svar fra de praktikaktive virksomheder er stikprøver for de godkendte og de ikke-godkendte virksomheder udvalgt, så de ligner virksomhederne i den første gruppe. Det har vi valgt at gøre, fordi der kan være virksomhedstyper og særlige brancher, for hvem det ikke er relevant at have elever ansat.

De to grupper af virksomheder er matchet i forhold til antal årsværk, virksomhedstype (andelen af faglærte medarbejdere) og branche.

Gennemførelse af dataindsamling

Danmarks Statistik har udvalgt virksomheder inden for de tre definerede grupper og taget kontakt hertil. De har gennemført spørgeskemaundersøgelsen som en kombination af tele-

foninterviews og internetspørgeskemaer, hvor respondenterne selv har klikket sig igennem spørgsmålene.

Først har Danmarks Statistik ringet op til virksomheder, som ville være relevante for undersøgelsen. Ved denne opringning har de fået mailadresse og/eller telefonnummer på den praktikpladsansvarlige i virksomheden (canvas). Senere har den praktikpladsansvarlige modtaget et spørgeskema på mail. Hvis ikke den praktikpladsansvarlige udfyldte spørgeskemaet over internettet, har Danmarks Statistik efterfølgende fulgt op med en opringning og gennemført et telefoninterview med vedkommende. I alt har vi besvarelser fra 1.634 virksomheder.

Tabel 19. Om gennemførelse af spørgeskemaundersøgelsen

	Praktikaktive virksomheder	Godkendte virksomheder	Ikke-godkendte virksomheder	Samlet
Population	27.989	19.596	219.936	267.521
Stikprøve	1.503	1.014	521	3.038
Besvarelser	961	392	281	1.634
Svarprocent	63,9 %	38,7 %	53,9 %	53,8 %

Kilde: Danmarks Statistik

LITTERATUR

- Antorini, Christine, Ejner K. Holst og Henrik Bach Mortensen (2014), *Myte at elever ikke kan få praktik*. København: Politiken.
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (2013), *Danmark i en krisetid – Velstand kræver uddannelse*. Økonomiske Tendenser 2013. København: AE-rådet.
- DEA (2012b), *Danske elever er dyrest*. København: DEA.
- DEA (2013a), *Skolepraktik giver en svær start på arbejdslivet*. København: DEA.
- DEA (2013b), *Folkeskolens dårligste vælger EUD*, 14. mar. 2013. København: DEA Notat.
- DEA (2013c), *Behov for faglærte kræver optagelsesboom på erhvervsskolerne*, 3. okt. 2013. København: DEA Notat.
- DEA (2014a), *Piger fravælger erhvervsskoler efter folkeskolen*, 26. feb. 2014. København: DEA Notat.
- DEA (2014b), *De voksnes ungdomsuddannelse*, 7. mar. 2014. København: DEA Notat.
- DEA (2014c), *Erhvervsuddannelser betaler prisen for uddannelsespålæg*. København: DEA Notat.
- DI (2008), *Unge overvejer at springe fra erhvervsuddannelserne*. København: DI – IndSIGT.
- DI (2012), *Erhvervsskoler klemte på kerneopgaven*. København: DI – IndSIGT.
- EVA (2013), *Studenter i erhvervsuddannelserne*. København: EVA.
- Region Hovedstaden (2014), *Undersøgelsen af ubesatte lære- og elevpladser*. København: Region Hovedstaden.
- Region Nordjylland (2013), *Praktikpladsobservatorium 2013*. Aalborg: Region Nordjylland.
- Uddannelsesguiden (2013), *Økonomi på EUD*. København: Undervisningsministeriet.
- Uddannelsesguiden (2014), *Handelsuddannelse*. København: Undervisningsministeriet.
- UNI•C (2012), *Metode og yderligere oplysninger til den månedlige opgørelse af praktikpladssituationen*. København: UNI•C.
- UNI•C (2013), *Praktikpladssituationen ultimo september 2013*. København: UNI•C.
- UVM (2013), *Praktikpladsområdet 2012*. København: Undervisningsministeriet.
- UVM (2014), *Aftale om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser*. København: Undervisningsministeriet.

Tabel 20. Praktikpladssøgende elever (andel af alle elever på hovedforløb). Geografisk fordelt. Over tid.

	Bornholm	Kbh. og omegn	Øvrige Sjælland	Fyn	Syddjylland	Midtjylland	Nordjylland
2010	7 %	15 %	11 %	11 %	6 %	9 %	9 %
2009	5 %	17 %	11 %	13 %	7 %	10 %	10 %
2008	1 %	10 %	6 %	7 %	3 %	4 %	5 %
2007	1 %	10 %	6 %	5 %	3 %	4 %	5 %
2006	3 %	12 %	10 %	8 %	4 %	6 %	9 %

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og UNI•C

Note: Status – november

Tabel 21. Praktikaktive virksomheder uden elever (andel af praktikaktive virk.). Geografisk fordelt. Over tid.

	Bornholm	Kbh. og omegn	Øvrige Sjælland	Fyn	Syddjylland	Midtjylland	Nordjylland
2010	34 %	35 %	38 %	36 %	33 %	34 %	34 %
2009	36 %	35 %	35 %	34 %	30 %	32 %	32 %
2008	26 %	32 %	32 %	29 %	27 %	28 %	27 %
2007	22 %	28 %	28 %	26 %	24 %	24 %	24 %
2006	20 %	22 %	24 %	23 %	19 %	20 %	21 %

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og UNI•C

Note: Status – november

Tabel 22. Potentielle praktikpladser. Geografisk fordelt. Over tid.

	Bornholm	Kbh. og omegn	Øvrige Sjælland	Fyn	Syddjylland	Midtjylland	Nordjylland
2010	234	7.734	6.773	2.752	4.336	8.186	3.493
2009	194	6.730	4.927	2.047	3.127	6.418	2.770
2008	139	6.678	4.832	1.883	2.910	5.937	2.481
2007	109	5.547	4.270	1.628	2.437	4.847	2.135
2006	86	3.731	2.968	1.231	1.614	3.435	1.550

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og UNI•C

Note: Status – november

Tabel 23. Praktikpladsudfordringen (praktikpladspotentialet). Geografisk fordelt. Over tid.

	Bornholm	Kbh. og omegn	Øvrige Sjælland	Fyn	Syddjylland	Midtjylland	Nordjylland
2010	5,7	4,5	4,2	3,7	6,8	5,2	4,5
2009	9,7	4,0	3,5	2,9	5,1	4,2	3,7
2008	19,8	6,6	5,7	4,7	10,1	9,1	6,1
2007	18,1	5,0	5,4	5,4	9,7	7,5	5,6
2006	9,6	3,0	9,2	5,6	14,9	7,8	5,5

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og UNI•C

Note: Status – november

Tabel 24. Praktikpladssøgende elever (andel af alle elever på hovedforløb). Fordelt på indgange. Over tid.

	Bil, fly og andre transportmidler	Bygge og anlæg	Bygnings- og brugerservice	Dyr, planter og natur	Krop og stil	Mad til mennesker	Medieproduktion	Merkantil	Produktion og udvikling	Strøm, styring og IT	Sundhed, omsorg og pædagogik	Transport og logistik
2010	17 %	14 %	8 %	7 %	10 %	8 %	35 %	10 %	14 %	13 %	1 %	12 %
2009	20 %	13 %	11 %	7 %	12 %	7 %	26 %	9 %	12 %	7 %	-	15 %
2008	10 %	5 %	2 %	8 %	5 %	2 %	10 %	6 %	5 %	3 %	-	6 %
2007	9 %	4 %	0 %	14 %	5 %	3 %	9 %	4 %	7 %	4 %	-	10 %
2006	10 %	6 %	0 %	19 %	7 %	7 %	11 %	7 %	9 %	7 %	-	9 %

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og UNI•C

Note: Status – november. Før 2010 er uddannelsesaftaler for elever på social- og sundhedsuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse ikke inkluderet statistikken. Da 2010 er det første år, de er inkluderet, er indberetninger her en smule usikre.

Tabel 25. Praktikaktive virksomheder uden elever (andel af praktikaktive virk.). Fordelt på indgange. Over tid.

	Bil, fly og andre transportmidler	Bygge og anlæg	Bygnings- og brugerservice	Dyr, planter og natur	Krop og stil	Mad til mennesker	Medieproduktion	Merkantil	Produktion og udvikling	Strøm, styring og IT	Sundhed, omsorg og pædagogik	Transport og logistik
2010	23 %	38 %	39 %	30 %	31 %	30 %	35 %	39 %	33 %	28 %	29 %	35 %
2009	24 %	33 %	41 %	22 %	29 %	34 %	42 %	41 %	31 %	25 %	36 %	40 %
2008	22 %	25 %	49 %	27 %	24 %	30 %	35 %	35 %	23 %	23 %	31 %	37 %
2007	19 %	20 %	43 %	35 %	18 %	25 %	22 %	31 %	18 %	18 %	25 %	30 %
2006	11 %	15 %	25 %	29 %	12 %	18 %	14 %	20 %	11 %	15 %	15 %	19 %

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og UNI•C

Note: Status – november. Før 2010 er uddannelsesaftaler for elever på social- og sundhedsuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse ikke inkluderet statistikken. Da 2010 er det første år, de er inkluderet, er indberetninger her en smule usikre.

Tabel 26. Potentielle praktikpladser. Fordelt på indgange. Over tid.

	Bil, fly og andre transportmidler	Bygge og anlæg	Bygnings- og brugerservice	Dyr, planter og natur	Krop og stil	Mad til mennesker	Medieproduktion	Merkantil	Produktion og udvikling	Strøm, styring og IT	Sundhed, omsorg og pædagogik	Transport og logistik
2010	1.311	5.712	355	1.643	794	2.063	467	8.770	2.232	1.642	5.082	871
2009	1.372	5.317	337	975	754	2.262	572	9.363	2.220	1.602	579	1.177
2008	1.389	4.601	495	870	649	2.135	511	8.726	1.798	1.610	540	1.041
2007	1.145	3.555	345	981	442	1.736	293	7.280	1.300	1.166	434	798
2006	546	2.146	131	634	256	1.034	146	3.569	641	814	229	399

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og UNI•C

Note: Status – november. Før 2010 er uddannelsesaftaler for elever på social- og sundhedsuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse ikke inkluderet statistikken. Da 2010 er det første år, de er inkluderet, er indberetninger her en smule usikre.

Tabel 27. Praktikpladsudfordringen (praktikpladspotentialet). Fordelt på indgange. Over tid.

	Bil, fly og andre transportmidler	Bygge og anlæg	Bygnings- og brugerservice	Dyr, planter og natur	Krop og stil	Mad til mennesker	Medieproduktion	Merkantil	Produktion og udvikling	Strøm, styring og IT	Sundhed, omsorg og pædagogik	Transport og logistik
2010	1,4	3,7	7,1	6,2	4,0	5,1	1,0	5,8	3,1	2,5	36,6	3,8
2009	1,3	3,1	5,8	3,7	3,0	7,3	2,1	7,3	3,4	4,3	5,3	3,7
2008	2,5	6,7	55,0	4,1	5,6	18,4	5,0	8,3	5,7	9,0	3,6	9,1
2007	2,4	5,5	344,9	3,4	4,1	10,0	2,9	10,3	3,1	5,2	3,2	3,8
2006	1,1	2,8	130,7	1,8	1,8	3,0	1,3	3,5	1,2	2,3	1,3	2,4

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og UNI•C

Note: Status – november. Før 2010 er uddannelsesaftaler for elever på social- og sundhedsuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse ikke inkluderet statistikken. Da 2010 er det første år, de er inkluderet, er indberetninger her en smule usikre.

VÆKST GENNEM VIDEN

DEA er en ideologisk uafhængig tænketank, der arbejder for, at Danmark øger sin værdiskabelse og vækst samt tiltrækker internationale virksomheder gennem viden om uddannelse, forskning og innovation.

Tænketanken DEA kæmper grundlæggende for, at flere unge får en uddannelse, der efterspørges, at forskning bliver omsat til innovation i private og offentlige virksomheder, og at Danmark er et attraktivt land for videnbaserede virksomheder.

DEA vil nå sine mål gennem:

- Analyser og undersøgelser, der styrker DEAs dagsorden
- Involvering af virksomheder, uddannelsesinstitutioner og organisationer via partnerskaber og projekter
- Udfordring af vanetænkning og bidrag til løsning af samfundsudfordringer

